

GERGELY TAMÁS

Bódog

Szatirikus kisregény

GERGELY TAMÁS

Bódog

Szatirikus kisregény

TARTALOM

Amikor kibeszél belőlünk a kollektív hülyeség (Cseke Gábor)

1. AZ ELVTÁRS MOSOLYA
2. MI TÖRTÉNT A NAPPALI HÁZBAN?
3. MEGNYÍLIK MELINDA
4. KACÉRKODÁS A POSTAMESTERNŐVEL
5. BÓDOG ÚJABB MEGVILÁGOSODÁSA
6. BÓDOG MOZGALMI MELLE
7. A HÁTÁN IS...
8. MI VAN A RÓZSÁS PONGYOLA ALATT?
9. KUNCOG A SINTÉR
10. VÖRÖS HAJNAL
11. MEGLESZI KOMMUNISTA BÚZA
12. FORRADALMI SZELEK EGY TEHÉN FARÁNÁL
13. „MIELVTÁRSUNK”
14. PÁRT A KÖZPONT
15. EGY FALU, EGY HÁZ
16. VÖRÖS BERTA PILLANATA
17. VÉGE MEGLÁSDNAK
18. MEGSZÜLETIK PÁRTOS

Szerkesztette: Gergely Éva
A fedőlapon Czire Alpár fotójának egy részlete

Amikor kibeszél belőlünk a kollektív hülyeség

(Sorok Gergely Tamás satirikus kisregénye kapcsán)

Nyolc éve olvastam először ezt a burleszk hangulatú írást, kéziratban. Fülembe csengett szerzőjének megjegyzése: irodalmi lap nem vállalt közösséget szövegével. Így aztán, olvasás után gyorsan rávettük Gergely Tamást, engedje meg, hogy a Romániai Magyar Szó hétvégi, irodalmi-művelődési mellékletében, folytatásokban eljuttassuk az olvasóhoz a kisregényt, elvégre ezért íródott. Már-már sikerült volna mind a 18 fejezetet megjelentetni, amikor váratlanul közbeszólt a kegyetlen valóság és a 16. folytatás után egy nappal a lap bejelentette földi pályafutásának a végét. Így aztán sose tudhattuk meg, mi is történt Bódoggal, a könyv „főhősével” és mindazokkal, akik a fantázia-nevű Meglásdon próbálták építeni - a kor irányelvei és paramétereire alapján - falujuk szocialista arcukat. Úgy, ahogy azt az Elvtárs szavaiból kihüvelyezhették.

Mint minden satírban, a karikírozó túlzás ezúttal is fő szerepet játszik, mondhatni egyes számú eszköze a szerzőnek. Akárcsak a bábjátékban, a könyvbeli szereplők - zömmel falusi emberek - néhány jellemző, torz karikatúravonással kifaragottak, esetlenül, nevetségesen rángatózva mozognak, ahogy egy mindent behálózó felsőbb „szellem” diktálja nekik. Mindent egy és ugyanaz a kéz mozgat, egyazon sablon készlet gondolkodásra, s a könyvbeli falu élete nem is áll másból, mint folytonos, szűnni nem akaró vetélkedésből, hogy kinek támadnak eredetibb és pártosabb ötletei a falusi valóság közösségi megregulálására, az elvtársi gondolatok talajba ültetésére.

Azt mondhatnánk, hogy a mi ideológiai valóságunk, közösségi eszmeiségünk, bármilyen mélyre is züllöttünk, bőrünket mentendő, a szellemi képmutatásban, távolról sem volt ennyire blőd, idióta és gügye, mint ahogy a Bódog szereplőinek megnyilvánulásaiból kitetszik. Pedig ez csupán látszat: valójában a hülyeség lejtőjén nincsen megállás. Eleinte csak kis kedvezményeket tesz az ember, csak részben és látszatra

„jelentéktelen” dolgokban enged a békesség kedvéért, arra gondolva, hogy így megszabadul a szellemi terrortól. Ámde mindinkább arra ébred, hogy már-már a köznapi kommunikációban is kétszer meg kell gondolnia magát, egyáltalán mit vesz a szájára; szüntelenül fel kell hogy legyen készülve arra, hogy mások keresztkérdéseket tesznek föl neki, minden lehetséges módon kiforgatják a szavait, eredeti módon értelmezik, csúrik-csavarják, jobb ügyhöz méltó buzgalommal...

Bódog, ez a csöppet sem együgyű, a földműves léttel elkötelezett, de eszmeileg megbuherált falusi gazda, akit Riska tehenének fejés közbeni rúgása lépésről lépésre forradalmi példaképpé avanzsált, a cselekmény folyamán pártinstruktor lesz, látszólag teljhatalmú úr a falu fölött, miközben kiderül, hogy hatalmát csakis egy jól meghatározott szinten gyakorolhatja, mert ahány szint, annyi szemétdomb, s ahány szemétdomb, annyi kakas kukorékol rajtuk... Mentségére legyen mondva, könyvbeli süllyedése a hülyeség mocsarába mind-egyre ambivalens érzéseket kelt benne: szívszorongva gondol Riska tehenre, aki őt ugyan megrúgta, de aki azóta, hogy ezáltal a Bódog karrierje meredeken fölfelé ívelt, állandó éhségre és szomjúságra ítéltetett, mert senki sem viselte gondját - Bódog apja és felesége is muszájherkulesekként a helyi pártszervezet tisztségviselői. Bódog fölemelkedik ugyan az ütődöttség elképzelhető legmagasabb fokára, s ezáltal kiváltója lesz a meglásdi folyamatok tragédiába fordulásának, de mindvégig érzékeli, hogy távolról sincs egyedül az ő hülyeségében, s túlélési szándékkal akár a helyi pap is belekapcsolódik a látványos blödlibe.

Így sem ismerős a hátunk mögött hagyott valóság? Amiről, mellesleg, azt reméljük, hogy örökre magunk mögött tudjuk. Pedig éppen ettől jó és időszerű ez az ízig-vérig „krézimese”, hogy szembesít bennünket magunkkal, önvédelmi játszmáinkkal abból az időből, amikor egy jámbornak tűnő párbeszédnek akár beláthatatlan következményei is lehettek.

„- Az Elvtárs Téziseinek valóra váltása közben rátérünk a bőség útjára - szónokolt Bódog, majd áttért saját magára. Vagyis felvett egy előre odakészített féltéglát, mely a meglásdi építést jelképezte, majd döngetni kezdte azzal a mellét: - Vezessen bennünket a forradalmi lobogás! - A Riska patája által ütött sebből szivárgó vérére gondolt.

Vörös Berta kért szót az első sor mellveregetés után. Majd ahogy megkapta, kifejtette, hogy Bódog elvtárs mozgalmi mellére szükség lesz Meglásd forradalmi átépítése alatt, verje ezért valami puhábbal a mellét.

A rendőrtiszt találta meg a megfelelő szerszámot. Saját bika-csökét, azaz a faluét, melyet ő használt.

- Tessék, Bódog elvtárs - mondta a rendőrtiszt az ünnepélyesre sikeredett bikacsök-átadás közben. - Ez hol puha, hol kemény. Attól függően, hogy a forradalom ügye milyen bánásmódot követel meg.

Kézbe vette Bódog az említett szerszámot. Meglepődött azon, milyen rugalmas eszköz, ezért Bertának hálás pillantással köszönte meg a javaslatot.

Na majd azzal az asztalra csap! Miért, ha nem mozgalmi éberségből, Felszegi Jóska gúnyos mosolya jelent meg szeme előtt.

- Dicsértessék a kommunista Meglásd - köszönt vissza a megszólított. Kezében ásó volt, azzal piszmogott egykori háza fundamentuma mellett, amikor a népes delegáció, vagyis a forradalmi átalakulás bizottsága megállt mögötte.

- A régit temeted, vagy az újat építed, Jóska elvtárs? - tette fel neki Bódog a kérdést.

Megállt a munkában Felszegi Jóska. Nézte elvtársait, s nem jött szó a szájára. Ugyanis azt tudta, hogy a pártbizottság által megjelölt új helyre húzza fel a frissen lebontott házát. Tudta még azt, hogy az új alap megegyezik a régivel, a változás az, hogy most a párt a központ.

Megunta a Felszegi Jóska némaságát a pap, aki abban saját kudarcát látta, vagyis úgy gondolta, hogy azonnali választ kapnak, ha annak idején jobban megtanítja neki a katekizmust, ezért Bódog kérdését így egyszerűsítette le:

- Építesz vagy rombolsz, fiam?

Melinda, aki párttitkár lévén második embere volt a bizottságnak, nem örvendett annak, hogy a pap közbe-közbeszól, mint ahogyan azt is helytelenítette, hogy tagja a tiszteletes az akciócsoportnak. Ám instruktorként lévén, Bódognak nagyobb szava volt, mint elvtárs-feleségének, akinek különben bizalmi embere a falusi rendőrpáncsnak lett, vele s a pót-bikacsökkel hármasan járták újabban a falut.

Úgy vélte, hogy a pap kérdésfeltevésében megvan a lehetőség arra, hogy a reakció felüsse a fejét. Elég, ha tiszta tudatlanságból azt válaszolja Felszegi Jóska, hogy ő rombol. Ki rombol,

kérdik azok, akik ideológiai szempontból kevésbé felkészültek. Egy párttag rombol. Miért teszi, hiszen a pártbizottság építésre szólított föl... Úgyhogy fogta, és átalakította a kérdést:

- Építész vagy építész, Felszegi elvtárs?

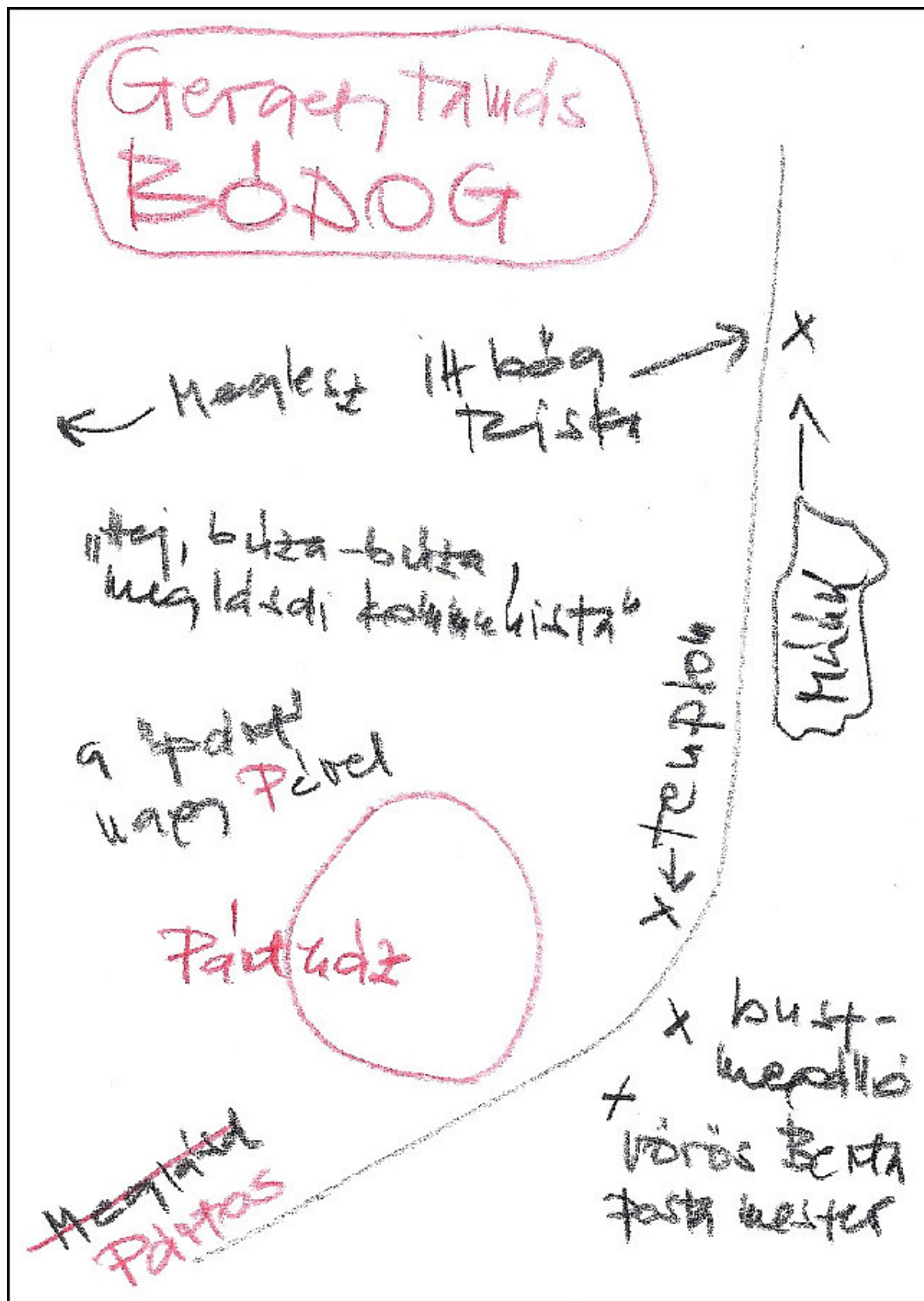
Az újabb beavatkozás még jobban megzavarta a Jóska esztét. Azért, hogy szégyenben ne maradjon, válasz helyett feltette kedvenc kérdését:

„Részt vehet-e a közgyűlés munkálataiban az a párttag, aki nem mutatja fel tagsági könyvecskéjét?”

Bódogot, érintve érezve magát, a kérdés ezúttal is zavarba hozta. Észrevették zavarát az akciócsoport tagjai. Volt, aki megértően a sarokba nézett, ahol felfedezte a régi gerendákat, melyek az új ház gerendái lesznek. A rendőr elmosolyodott, s tréfásan felemelte mutatóujját. Amit Felszegi Jóska természetesen félreértett, s szíve fölül, a belső kabátzsebből előkapta vörös könyvecskéjét, hogy azzal igazolja magát.”

Építész, vagy építész? - ez a fajta alternatíva felmutatás keményen jellemezte rendszerváltás előtti évtizedeinket. De vajon nem áll fenn a veszély arra nézvést, hogy elmondhassuk ma is: „ez itt a kérdés...”

Cseke Gábor

A kisregény szerzői helyszínrajza, kellő útbaigazításokkal

1. AZ ELVTÁRS MOSOLYA

A mozgalmi eseményeket elindító rúgás Meglásdon úgy esett, hogy másodszor nyúlt aznap este Bódog a Riska tőgye után... Fejében ugyanis az Elvtárs gondolatai keringtek, így elfelejtette, hogy már megfejt. És Bódogot újra, immár jelképesen, éppen ez rúgta meg; a seb, melyet ez utóbbi, képzelt rúgás ejtett, s amelyik a Riska patája általi figyelmeztetésnél is jobban fájt:

„Mit keresnek az Elvtárs gondolatai a pajtában?!” Ám hadd mesélem el szépen, sorban:

Tudta Bódog, hogy mennie kell. Hiszen bőg a Riska, s apjától megtanulta, hogy a tehén szent. A hívásnak engedelmeskedett volna, viszont húzták vissza az Elvtársnak a rádióból érkező szavai.

Kellemesen elkábult már azok hallatán is. Megfigyelte magán, hogy egy idő után nem az értelmüket keresi, hanem a hangot figyeli, azt a határozott, erőt sugárzó bűgást. Megfeledkezett ilyenkor mindenről: családjáról, arról, hogy éppen hol van, mit csinál. Mintha csecsszopó gyerek lenne újra az anyja karján, örvendett önfeledten a létezésnek.

Rászánta magát végül a távozásra. Fia magnószalagra vette a szöveget, nem arról volt szó tehát, hogy örökre megfossza magát a „történelmi jelentőségű” beszédétől, hanem hogy későbbre halassza. „Ezt nyertük - gondolta -, az Elvtárs bölcs gondolatait nyertük a technikának köszönhetően.”

Felötlött benne a gondolat, hogy esetleg a technikát is az Elvtársnak köszönhetik. De mert nem volt biztos a dolgában, csupán a lehetőségért adott hálát az Elvtársnak, amiért otthonukban hallgathatják őt két fejés között.

Két fejés között? Inkább hogy megfej két beszéd között! Ragaszkodott ez utóbbi fogalmazáshoz, szégyellte volna ugyanis, hogy az Elvtárs beszédét szakítja meg a fejés miatt, és nem fordítva.

„Várhatna Riska a sorára!” - Káromkodni kerekedett kedve, ám az útszéli szitkokat nem tartotta illőknek a beszédhez, hiszen még annak a hatása alatt állt. Attól is félt, hogy

összekeverednek benne a különböző szavak meg gondolatok, ezért a káromkodástól elállt.

Úgyhogy csak finoman korholta az állatot, valamint magában, miközben surcát húzta fel a fejéhez. Felhúzta surcát, leült a háromlábú székre, s nyúlt a Riska tőgye után. Anélkül, hogy az állatra ránézett volna, mint aki rutinból teszi. Azok a „felbecsülhetetlen értékű szavak” kötötték le a figyelmét, melyeket az istálló felé jövet hallott, az első gondolat, mely szerinte gondolatnak is első volt. Sajátos munkahangulat teremtődött meg tőle a Bódog fejében, az alkotás semmi máshoz nem hasonlítható állapota. Nem jelentéktelen termése annak, akárcsak bimbó az almaágon, fogant meg Bódogban ötlet formájában:

„Telefonálni kell Antinak! Vitassuk meg még ma a Beszédet!” Riska ekkor rúgta meg.

Nem erősen. Legalábbis ő úgy fogta fel, hogy figyelmeztetőleg. Illetve a lapockája fogta fel a rúgást, amitől vére szivárogni kezdett.

Viszont a rúgástól kapcsolat teremtődött meg a Bódog fejében: - A szalag! A szalag, vagy mi, kazetta! - ordította. Azaz csupán ordította volna, ugyanis inger közben meggondolta magát. Még félreértik, vagyis a beszédre vonatkoztatják az indulatát. Magában ezeket gondolta: „Elszakadhat a szalag, megállhat, lejáráhat. Győző gyerek még nem a legöntudatosabb, elalszik, játszani kezd, aztán vége... és nemcsak a kazettának!”

Megdermedt. „Pocsékká lesz az Elvtárs Beszéde!”

Nagy „E”-vel és nagy „B”-vel gondolta, amitől bánata egyre nőtt. Állt Bódog az istálló közepén, Riska tehén meg a bejárat között, az ocsúdás pillanatában, s egyszerre szeretett volna fejni, szólni a fiának, hallgatni a „Beszédet”, valamint elmélkedni rajta. Mindezek helyett keresett egy újabb feladatot magának - azonnalit. Kutatta magában a rosszat. Hogy ki-gyomlálja. Hogy tiszta szívvel és lélekkel fogjon hozzá a beszéd értelmezéséhez.

„Hogy is jövök én ahhoz? - tette fel magának a kérdést. Mi joga hasonlítani saját bánatom az Elvtárs Beszédéhez? Hiszen világos, hogy az után következik.

Eddig jutva felfedezte újra, hogy hiba csúszott a szavaiba.

„Miért neveztem az Elvtárs Beszédét 'az'-nak? - hüledezett. - Vigyázz Bódog - komorodott el önmaga irányában - mert

aki lebecsüli a megismételhetetlen teljesítményt, amilyen száz évben egy ha akad, az a Beszéd, a Párt, végső soron az Elvtárs ellenségévé válik!”

Így szólítva meg magát, már megint csak a teste volt az istállóban. Úgyhogy amikor a tudatáig eljutott a Riska látványa, nagyon elcsodálkozott:

- Mit keresek én itt? - töprengett, immár hangosan. - Mit keresnek az Elvtárs gondolatai az istállóban?!

Megrúgták ezek a szavak, mint Riska korábban. Amitől eszébe jutott a tehén figyelmeztető mozdulata. „Hát igen - gondolta - Riska idejekorán figyelmeztetett.”

Odahajolt az állathoz, s a farát megsimogatta. Bársonyos hangon szólt hozzá:

- Köszönöm!

Szemérmes lévén, szégyellte Bódog elérzékenyülését, félrenézett hát. Félre, a sarokba, ahol is azonnal észrevette a „hiányt”: - Kősó!

Megmondta annak idején az apja, hogy „egy odavetett sódarab, mit a tehén kedvére nyalogat” a kérődzést elősegíti.

Így kergették egymást a gondolatszilánkok a Bódog fejében, amikor megvilágosodása támadt:

„Azt jelenti az Elvtárs Beszéde nekünk, mint a kősó Riska bendőjének!”

Érezte, hogy elájul. Hogy el kell ájulnia, olyan nagyot gondolt. Hónapok óta kering benne a felismerés sejtelem formájában, s most megfogalmazta.

- Hát igen! Ezt jelenti számunkra. Ennyire centális benünk az érzés!

Nem ájult el, inkább megtámaszkodott az istálló falában. S hogy azzal megvolt, alápockolta állítását egy mondattal:

- Hogy ezt megértem!

Kurta volt a kiáltás, ám annál magvasabb! Továbbá szép, „mint a pisztráng hasának a villanása a patak vizében”. Már megfogalmazásakor avasnak érezte a hasonlatot. Avasnak, mint a több telet látott szalonnát, s főként mozgalmi szempontból meghaladottnak. Ezért kijavította magát, és öntudatos kommunista módra a következőképpen hasonlított:

„Olyan szép, mint az Elvtárs mosolya kulcsfontosságú helyzetben!”

2. MI TÖRTÉNT A NAPPALI HÁZBAN?

Bódog maga sem tudta, hogyan jutott vissza a lakásba. A kétségbeesés, hogy a beszédet elszalasztja, kerge birkává változtatta. Már csak arra emlékezett, hogy benn áll a nappali házban, s az asztalra borulva sír felesége, Melinda.

Újfajta nyugtalanság fogta el ekkor, bibliai színezetű. Gyerekkora olajfestményét látja meg: ebben a testtartásban siratja azon Mária keresztre feszített fiát.

„Ki kell iktatni életünkéből a klérus hatalmát!”, határozta el ekkor Bódog. „Hiszen a Biblia métely!” De csupán mellékesen határozta el, vagyis nem vesztette szem elől, hogy a szalag az első, azaz a felvétel.

„Ha sír, akkor az azért van, mert elszakadt a szalag, rossz gombot nyomott le a fiú, elromlott a magnó, vagyis pocskékká lett az Elvtárs Beszéde!”, hasított bele elkeseredése a nappali szoba mozgalmi áhítatába.

- A Beszéd...? - ordított fel.

Felemelte erre fejét Melinda, férjét ennek ellenére alig látta meg.

- Tönkrement a szalag, mi van? - tárgyasította félelmét Bódog. Melinda arcán a düftin pongyoláról átköltözött rózsák virultak, könnye viszont eláztatta a rózsaligetet. Különben fegyelmezett arca az örömtől elalaktalanodva nyílt meg:

- Olyan szép, Bódog!

Hosszú időnek kellett eltelnie, míg a férfi megértette, hogy egy helyre tartozik a „szép” meg a „Beszéd”. Ám akkor hangrobbanás-hatása volt a felismerésnek. Ez, vagyis a felismerése hallatta meg vele a „Hangot”. Nagy „H”-val gondolt az Elvtárs hazafias búgására, a senki másnál oly mértékben nem tapasztalt harcos kommunista eltökéltségre.

„Az Elvtárs beszél, én meg belébőgök a szövegébe! Belébőgök, mint Riska a történelmi jelentőségű Beszédbe!”

Alig gondolta ki, megismételte máris önmaga korholását. Egyrészt azért, hogy hozzásegítse magát a helyzet fontosságának megértéséhez, másrészt, hogy javítson rajta. Mármint a

korholáson. Ugyanis kis „sz”-szel gondolta először a „Szöveget”.

„Újra baj volt kommunista fegyelmemmel! Amit naggyal kell, kicsivel gondoltam!”

Korholta tehát magát, ám ezt is mellékesen tette. Nehogy elterelje a fő mederből saját gondolatait.

- Veszitek? - kiáltotta.

Csak amikor megnyugtatták, hogy igen, veszik, hozakodott elő kérdései közül a másodikkal:

- Telefonáltatok Antinak?

Bódog első indulatánál tartva, Melinda fiukra mutatott: - Nemcsak hogy veszi, hanem még jegyzetel is!

Meleg öntötte el erre a Bódog szíve táját. Pontosabban vér a lapockáját.

„Eddig a gyerekekkel minden rendben - fogalmazott magában, mintha jegyzőkönyvet készített volna a meglásdi pártszervezet számára -, gyerekünk az ötéves terv célkitűzései alapján nevelkedik..”

Meglátta ekkor a piros foltot egykor világos ingén. Szíve alatt, ahol a Riska patája érte.

„Az örömtől!” - ujjongott. „Kivirágzott az öröm az ingemen!”

A folt igen, viszont a virágzás fölött érzett öröme nem bizonyult tartósnak. Megértette ugyanis, hogy az könnyen elbizakodásba torkollhat, az elbizakodottság pedig polgári csökevény.

„Nem szabadulsz már meg, Bódog, paraszt létedre a burzsoá csökevényektől! Tanulj kommunista alázatot!”

Fegyelmezte magát, ezúttal egyáltalán nem mellékesen. Ennek ellenére tudata tolt el magától a kritikát. S addig toltatogatta, míg agyában fény gyúlt:

„Kommunista alázat? Hiszen ezek az Elvtárs gondolatai!” Érezte, hogy ezúttal nem téved, hogy sikerült felnőnie eszményeihez. Bizonyítja a mellén kivirágzott vörös folt, hogy kommunista meggyőződését nem húzzák le Meglásd sarába hiú ábrándok.

„Képes vagyok azonosulni a Beszéd tételeivel - folytatta belső lobogását Bódog -, átérzem fontosságát a Korszakalkotó Pillanatnak’.”

- Mi van az oldaladdal, Bódog? - kérdezte erre Melinda, látván az egyre növekedő vérfoltot.

Nem tudta Bódog, megmondhatja-e a nőnek a mozgalmi igazságot vagy sem. Bármennyit forgatta, a szervezeti szabályzatban erről nem olvasott. Állt, csak állt, s rejtélyesen mosolyogva úgy döntött, hogy a párttitkár véleményét kikéri előbb. Amennyiben az nem tud segíteni, szóvá teszi a megyei instruktor előtt...

Hogy elterelje a figyelmet sebéről, odaszólt fiának: - Telefonálnod kell Anti bátyádnak! Menj a gépállomásra, mondd az őrnök, hogy a Beszéddel kapcsolatosan, biztosan beenged. Ha kérdi Anti, hogy mi van, hát jelezd neki, hogy addig nem lehet lefeküdni, míg meg nem vitatjuk a történelmi jelentőségű Szöveget!

Alig vágtatott el a Győző gyerek, Bódogot felesége máris magához húzta:

- Ne álljunk meg itt! Akarjunk többet! Legyen kézzelfogható eredménye a lelkesedésünknek!

Bódog csak bámulta a feléje nyomuló női testet. Rettegett attól, hogy az addig közeledik, míg a vörös folt, vére Melindára is átterjed. Azelőtt, hogy a megyei instruktorral megbeszélte volna a dolgot!

- Legyen Anti csupán az első láncszem - folytatta felesége. - Telefonáljuk össze a bizalmi elvtársakat, alakítsunk belőlük pártsejtet. Csúcsosodjon ki az elragadtatásunk!

Azon az estén Bódog immár harmadszor hatódott meg. Először a Riskától, amiért az patájával kommunista éberségre figyelmeztette. Másodszor fia buzgalmától, hiszen másodikos léteire úgy jegyzetelte az Elvtárs beszédét, hogy még a kollektív elnöke is megirigyelheti. Most pedig a feleségétől hatódott meg... „Nemhiába vont ki magát Melinda a házi munkák alól!”, ezt gondolta Bódog. „Meglátszik rajta, hogy elvégezte a kommunizmus rejtelseibe beavató kurzust a megyeszékhelyen!”

Ettől nyugodott meg. Nyugalmában pedig ennyit mondott: - Köszönöm, Melinda! Megtanítottál arra, hogy sikereinket összefüggéseiben lássam. Aminek következtében a legmagasabb polcra tudom helyezni az Elvtárs Gondolatait!

Melinda szeme fénylett. Nem szólt, nehogy tönkretégye az intim pillanat vöröscsillag-ragyogását.

Melinda nem szólt, viszont az ő hallgatására következő kérdésében Bódognak egy kérdő hangsúly így csintalankodott: - Érezted, hogy nagy „Gé”-vel mondtam?

Válasz helyett felesége a melléhez szorította a Bódog fejét. A kommunista meghittség eme kábulatában talált rájuk fiuk, aki igazi győzőként ezeket skandálta:

*„Ne legyen Alszeg,
Ne legyen Felszeg,
Centális a Gondolat,
Találkozunk a Kultúrban!”*

- Mikor te? - kérdezte tőle az apja, csak azért, hogy szembe ne dicsérje fiát a tetszetős rigmusért.

- Ha így fejlődik - súgta Melindának -, olyan szép hazafias verseket fog írni, mint az apja!

A választ meg sem várta. Felserkenve lajbija után nyúlt, hogy induljanak. Elsők legyenek az elsők között.

- Mi van a lapockáddal mégis? - próbálkozott újra Melinda. Bár látta maga is, hogy nagyon mellékes az a vérfolt elvtársa oldalán. - Semmiségekkel ne foglalkozzunk - húzta ki magát Bódog. Megrepedt bordáit titokban tapogatva, a rádiót, melyből az Elvtárs „történelmi jelentőségű” beszéde érkezett, felkapta, s haladt máris a faluközpont felé, a Forradalom sugárútján.

3. MEGNYÍLIK MELINDA

Miként az egy igazi párttaghoz illik, önmagát Bódog ezúttal is a háttérbe szorította. Úgy vetette oda Antinak hetykén, köszönés helyett:

- Mit szólsz?

Hogy sógora a válasszal késlekedett, Bódog a lelkesedés irányát egyengetve megtoldotta kérdését egy mankóval, hogy legyen mire támaszkodnia a mozgalmi szempontból renyhének:

- Felbecsülhetetlen forradalmi kincs!

A forradalomtól aztán Anti is észbe kapott, s odaadását kinyilvánította a következőképpen:

- Nagy fej az Öreg!

Bárcsak ne tette volna! Ne így! Róla, mármint Bódogról akármi elmarasztalót mondhatott volna, s megbocsátja neki, ha Melindáról, egye fene, a meglásdi párttitkárról idétlenkedik valami oda nem illőt, hanem hogy az Elvtársról nyilatkozik ezen a parlagi, hazafiatlan hangon... Úgy érezte Bódog, az áram sújtja. Kivárt, hogy csillapodjon felháborodása, s ne nyomja el forradalmi lelkesedését, miközben arra gondolt, hogy jobb, ha a nevelés eszközéhez nyúl. Előhozakodott hát örömeivel, mely egész úton hevületben tartotta - márpedig megvan a Felszegetől a kultúrházig az út vagy tíz kilométer...

- Képzeld, a táskarádiót akár ki is kapcsolhattuk volna, az Elvtárs Beszédétől visszhangzott egész Meglásd!

Az örömtől megittasult Melinda emígyen toldotta meg a felhőtlen optimizmust árasztó kijelentést:

- Apósom egész éjjel nem aludt, csakhogyl ne szalassza a mai Beszédet!

Bódogot a melegség előntötte újra. „Nem esik messze az alma a fájától!”, gondolta, s eszébe jutott erről fia. Nahát, azt még el kell újságoznia!

- Hanem a fiam! Másodikos pionír, megyek be a lakásba, hát nem jegyzetel?!

- Aztán te hol voltál, hogy be kellett menned? - szólalt meg Anti, kihasználva sógora elérzékenyülését. - Csak nem a szomszédasszony ablaka alatt ácsorogtál?

Már megint „bárcsak”!

Előbb félrenézett Bódog, hadd türtőztesse azalatt magát, majd le az ingére, ingén is a foltra, mely a Riska tehén által ejtett vérző sebből származott, miközben megpróbálta értelmezni az Anti célzását:

„Azt akarja mondani, hogy nem hallgatom a Beszédet.” Áspiskígyóként támadt a gyanú vérző mellének. Hogy ő, aki a későesti találkozót kiötölte, éppen ő ne hallgatná... Ez már úgy esett neki rosszul, hogy nevelő szándék ide, forradalmi mérseklet oda, azon nyomban számonkérte sógorán:

- Fel sem hívtál! Pedig telefonotok van!

Sértésnek elég súlyos ez is, ő még megtoldotta egy durvasággal: - Nem ismerted fel a Beszéd Jelentőségét?!

Eltöprengett azon, nem volt-e túlzás, amit mondott; fia ébresztette fel felfokozott idegállapotából:

- Nagy „J”-vel, Apu?

Mármint hogy az Elvtárs Beszédének nagy „J” Jelentőségét?

A kérdés lényegére még ráocsúdott, de hogy fia mit csinál, felesége árulta el:

- Nézd csak, Bódog elvtárs, a fiad jegyzőkönyvet vezet!

- Nagy örömünk nekünk ez a gyerek - szólalt meg ekkor Bódog, aki újra a kiegyensúlyozott párttag volt, mint amilyenek az alapszervezet tagjai megismerték.

Hiszen igaz, hogy ez nem a szabályzat szerinti pártgyűlés, vagyis a szervezeti szabályzat nem követeli meg a jegyzőkönyv felvételét, mégis kitűnő alkalom az éberség fejlesztésére, különösen egy zseni tudat esetében!

Megnyugodva nem is haragudott már Antira annak elvtelen megjegyzése miatt. Melinda segítette ki, hogy az a továbbiakban ne legyen téma:

- Hagyjuk ezt, harcostársak, törődjünk a köz érdekével!

Erre szólított fel, majd a hármas plénum előtt is előadta, mint korábban a családi pártsejtben, hogy nem szabad kihunyni hagyni a rendkívüli fontosságú beszéd által a kommunista tudatokban gyújtott lángot, ezért valamit tenniük kell - forradalmi meggyőződésük szerint. Bánta már, hogy csak ennyien gyűltek össze, legalább apját, meg a legtisztább hitűeket mozgósíthatták volna... Nem is annyira a maga lángját, mint Bódog lobogását sajnálta, hogy az kárba vész.

Mialatt Bódog emígy gondolt vörös foltjára a szíve alatt: „Lobog bennem a kommunista öntudat, és fel sem ismerik”. Melindára is megorrintott annak kezdeti értetlenkedése miatt, igazán csalódottnak azonban Anti sógora miatt érezte magát, hiszen tapasztalta rajta a földhöz, vagyis az istállóhoz ragadt-ságot.

Hogy csalódottsága elhagyta kissé, meghallotta a forradalmi éjben a kultúrház felé szálló tehénbőgést, Riska elnyújtott panaszos hangját.

Nem adott neki sót, s az oktan állat fellármázza a falut, miközben hangja elvegyül az Elvtárséval! Nemcsak hogy megújult erővel buggyant ki ettől lapockája alól a vér, hanem füle töve is elvörösödött.

„Szégyen és gyalázat! És velem történik meg, szándékom ellenére, mégis a hibámból. Belebőg tehenem a Szövegbe, miáltal meggyalázom a Beszédet, vagyis az Elvtárs Gondolatát!”

Főtt saját levében, mint a rák. Dermedtségében még felállni sem mert, attól félt, elvágódik. Erejét vette az is, hogy míg az ő gondolatai vakvágányon rostokoltak, addig Melinda egyre előbbre haladt a még meg nem nevezett forradalmi kicsúcsosodás ecsetelésében:

- Mutassuk meg, hogy eltökéltségben felnőttünk a Beszéd Alapeszméjéhez!

Magában forrón helyeselt elvtársnő feleségének, miközben arra gondolt, hogy elküldi fiát, adjon sót Riska tehenüknek. Hátha nem késő, elhallgat, vagyis kiköszörülték a csorbát. Viszont azonnal hátraarcot is parancsolt gondolatának. Hiszen tönkretehetik egyetlen elhamarkodott lépéssel azt, amit fiuk forradalmi tudatának fejlesztése terén eladdig elértek. Más szóval nem lehet az Elvtárs Eszméivel az istállóba küldeni az önkéntes jegyzőkönyvvezetőt! „Ha táviratot lehetne küldeni a Riskának!”

Mintha a tehén rúgná meg újból! A forradalmi ötlet egész lényébe dobbant bele! Homlokára csapott, mozdulatát viszont módosítva tenyerével a szíve alatti vérvörös folt közepét célozta meg, sugárzó arccal pedig ennyit mondott: - Küldjünk táviratot az Elvtársnak!

Anti ezúttal résen volt. Annyira akarta, hogy végre a Beszéd téziseinek szellemében legyen éber, hogy azonnal rávágta:

- Forradalmi Ötlet! - Kiáltását pedig megtoldotta egy dicsérettel: - Hiába, forradalmiságban mindig is előttem jártál!

Melinda ezalatt úgy gondolta, hogy a rendkívüli teljesítmény megérlelte a pillanatot a színvallásra. Megnyílt lelke, mely kommunista öntudatát rejtette:

- Megvallom előttek nyíltan, mert a nyíltság erősíti sorainkat, hogy magam is erre a következtetésre jutottam. Gondolkozhatunk mi esetleg strukturáltan - a szót a megyei pártszemináriumon hallotta -, forradalmi lelkesedés dolgában viszont nem vehetjük fel Bódoggal a versenyt!

Ezt mondta, és nem bánta meg. Meggyőződése régóta gyűlt benne, ezért most, amikor a kinyilatkozások ideje elérkezett, bátran megvallotta.

4. KACÉRKODÁS A POSTAMESTERNŐVEL

Az ad hoc pártgyűlés résztvevői kezét fogtak afölött érzett örömükben, hogy a beszéd „Eszméjéhez” felemelkedő ötletet eszeltek ki, majd felosztották egymást közt a teendőket. Anti a párttitkár mozgósítását vállalta, Melinda a dolgozó nők meglátsdi bizottságáét, Bódogra maradt a postamester. Mert, ugye, a forradalmi távirat esetében is fontos, hogy útjára bocsássák. Szükség lett volna egy negyedik bizalmira is, aki a boltosnál érje el, hogy éjjel is nyitva tartson, hadd legyen mindenki számára elérhető az Elvtárs beszédét tartalmazó brosúra, de a kényes feladatot a Győző gyerekekre mégsem bízhatták. Feltételezésük szerint ugyanis a boltos ideológiailag nem fejlődött még oda, hogy egy gyerek szavára, legyen az bármennyire kommunista is, a boltot kinyissa.

Mégis ő, vagyis az öntudatos Győző oldotta meg a pártos dilemmát, a rá jellemző módon, vagyis rigmusban:

*„Minek a polcokon sárguló Brosula,
Mikor a Beszédet mindenki hallotta?”*

„Lám, a 'rö' betűt még ki se tudja ejteni - gondolta a büszke apa -, de forradalmi tisztánlátásban bennünket máris fölülmúl!”

Csak gondolta, s nem mondta ki a dicséretet, nehogy el-sarlózza fia mozgalmi öntudatát, azt viszont újfent elhatározta, hogy a párttitkár figyelmébe ajánlja a fejlődő palántát. Pedig akár ki is mondhatta volna, mert a fiú hol volt már akkor... Sebtében verbuvált gyerekcsapat élén járta a falut, a kultúrházból kölcsönbe vett pionírdobon verve ki az ütemet:

*„Haza Sólymai vagyunk,
Táviratot akarunk!”*

A rigmus ütemére, valamint a kommunista elégtétel boldogító ízével a szájában kopogott be Bódog a postamester ajtaján. Alig kocogtatta meg az üveget helyettesítő deszkát, nyílt az, mintha magától. Mégsem magától nyílt ki, a postamesternő tárta ki. A meglepően gyors bebocsáttatástól talán?... kezdetben azt sem tudta Bódog, mire figyeljen? A

sejtelmes mosolyra-e Vörös Berta arcán, vagy az úrlapra, melyet a lélekben mindig szolgálatot teljesítő postamesternő a kezében tartott? Mikor a kettő egybeesett, vagyis a nő az úrlapot huncutkodva a saját arca elé tartotta, akkor értette meg Bódog, hogy az „Eszme” kedvező talajra talál ebben a hivatalban.

- Vártalak - szólalt meg Vörös Berta.

Szóra mozdulat következett, mellyel befele invitálta vendégét. A barátkozó mozdulattól kibomlott pongyolája, és pipacsvörös kartonruhája kikandikált a nyíláson. Bódog pillantása még annál is lennebb merészkedett, hadd lássa, mi van a postamesternő lábán.

- Ezt hordtad a választás napján is - fogott érzelmes hangú párbeszédbe a csatos cipő láttán.

- Hát a rigmusra, amit akkor mondtam, emlékszel-e? - kérdezte kacéran Vörös Berta.

Bódogban nem fért meg a csasztuska, kibökte azon nyomban:

*„Szívünk legyen a Párté,
Mindenünk a hazáé!”*

- Bár tudd meg - folytatta Bódog immár prózában -, sokat tépelődtem a választások után, hogy helyes volt-e szembeállítani a Pártot a Hazával.

Berta nem tudta eldönteni, a forradalmi elmélet melyik munkásmozgalmi árnyalata bújik meg a férfi elégedetlensége mögött, ezért rejtélyesen csak ennyit ígért:

- Sebaj, fogalmazunk találóbb jelszót mi még!

Várt a férfi reakciójára, ám hogy az késett, megkockáztatta:

- Te mindig és mindenben igazi forradalmárnak bizonyultál!

Megérezte Bódog, hogy elérkezett az idő, amikor a tettek mezejére kell lépnie, megkérdezte hát:

- Feladjuk akkor a Táviratot?

Nagy adag pártos kíváncsiság is el volt rejtve a kérdésben, hadd lám, a nő megsejti-e, miről van szó, ám ezúttal sem csalatkozott:

- Ha nagy „Té”-vel gondolod, úgy éjjel-nappal nyitva áll a posta számodra! - Ezt mondta Vörös Berta, majd így folytatta:

- Mindaddig, amíg - és itt a férfi ingére mutatott, pontosabban a Bódog foltokban terjeszkedő vérére, mely a Riska tehén

patája által vágott sebből táplálkozott - amíg a forradalmi lobogás benned nem szűnik meg.

„Forradalmi lobogás?” Vörös Berta volt az első, aki egyből felismerte.

„Soha nem fogom ezt elfelejteni a postamesternőnek!”, fogadta meg Bódog.

Hiszen még Melinda is csak vérfoltot látott benne. Igaz, hogy azonnal elfogadta magyarázatát, sőt tovább is adta azt őszinte meggyőződés formájában „testvér-elvtársának”. Úgy-hogy amikor ők hárman, a kommunista sejt, vagyis Bódog, Anti meg Melinda elváltak egymástól, mindenik továbbvitt valamennyit a Bódog lobogásából. Kezet fogtak ugyanis, ahogyan azt a megyei pártbizottság lapjában látták, majd összeölelkeztek.

Azóta is egyre erősödve lobogása, a folt már a sérvéig hatolt.

„Részesítenem kell belőle az elvtársnőt is - gondolta Bódog -, aki méltán viseli a Vörös Berta nevet!”

Azzal megfogta a postamesternő kacsóját. Nem azt, amelyikben az úrlapot tartotta, hanem a másik jobbját, a szívéhez közelebb állót, kivette belőle a lobogás dátumát megörökíteni kész postai pecsétet, végül a nyitott tenyeret saját mellére helyezve adta át neki forradalmi lángolását.

Hangos gyereksereg tépte fel ekkor az ajtót, a Berta gyerekei.

- Tudod, Bódog elvtársbácsi, megtanított Győző egy csodálatos mozgalmi versre! - kiáltotta közülük az egyik.

- „*Haza Sólymai vagyunk, Táviratot akarunk!*” - harsogta egy másik lelkes.

Jól ismert melegség öntötte el Bódog lapockáját, pedig a legöntudatosabb megnyilatkozás csak ezután érkezett a csecsszopó részéről:

- Ha megnövök, én is ilyen szép verseket költök, hiszen Győző a példaképem!

Bármilyen jólesett fia sikere a kommunista apának, meggyőződése kijavíttatta vele a hibás rajongást:

- Tanuld meg, te sólyomfiók, hogy példaképed csakis az Elvtárs lehet, Győző fiamra esetleg hasonlíthatsz!

Bölcs gondolat! Vörös Berta megtapsolta, majd, ha nehezen, de mégis szétválasztva rajongó két tenyerét, azzal, melyet a Bódog forradalmi lobogása ért, a telefon felé mutatott:

- A vonal végén a párttitkár elvtárs...

Kihúzta magát Bódog, bár még kézbe sem vette a kagylót. Szabadon maradt kezével pedig olyan mozdulatot tett, mint aki pártkönyvecskéjét keresi a szíve fölötti kabátzsebben.

- Saját fülemmel hallottam most már, Bódog elvtárs, lelkesedésed, melyről különben Anti elvtárs is beszámolt - így kezdte a párttitkár a szöveget, úgy, ahogy a meglásdi szervezet gyűlésén szokta, vagyis megtisztelte a megfelelő ünnepélyességgel a lángoló szívű kommunistát. - Tudd meg - folytatta - s ez üzenetem lényege, hogy a falu pártszervezete, melynek én titkára vagyok, s mely magába tömöríti - mint tudod - a megleszi traktorállomás párttagjait is, felkarolja a kezdeményezésed!

Hallotta Bódog vére lüktetését. Semmi akadály a táviratnak! Sőt, egész Meglásd továbbá Meglesz nevében fogalmazhatnak! Micsoda kiszélesedése ez a forradalmi indulatnak!

Végezetül a párttitkár a következőket mondta:

- Legyen Távirat nagy „Tö”-vel, magam is ezt vallom, legyen, csakhogyszervezett formában. Vagyis összehívunk egy táviratszövegező rendkívüli pártgyűlést.

Ennél nagyobb örömet és meglelégedést, bár érte aznap éppen elég, Bódog még nem érzett. Igaz, hogy tulajdonképpen egy másik nap volt már, hajnal tehát, bár ennek nagyobb fontosságot nem tulajdonított. Mit számít az? Hiszen az Elvtárs történelmi jelentőségű beszéde az új időszámítás!

5. BÓDOG ÚJABB MEGVILÁGOSODÁSA

A táviratszövegező pártgyűlést éppen Bódog forradalmi ötletének kivitelezése végett hívták össze, első napirendi pontjánál mégis ő, vagyis pártkönyvecskéjének hiánya okozta a nehézséget. Melindával egész este talpon voltak, sőt azután is kommunista meggyőződésük szolgálatában állottak, így hát nem maradt idejük vörös könyvecskéjükért hazaszaladni.

- Éberségünkből nem engedhetünk! - kötötte mégis az ebet a karóhoz Felszegi Jóska, akinek kedvenc kérdése tagfelvétellel kapcsolatosan éppen az idevágó 13-as számú volt:

„Részt vehet-e a közgyűlés munkálatain az a párttag, aki nem mutatja fel a tagsági könyvecskéjét?”

No de a párttitkár feltalálta magát. Bódogra meg Melindára, vagyis forradalmi lázban égő két elvtársára mutatva felkiáltott: - Tagsági könyvvel kell-e bizonyítania hovatartozását annak, akinek meggyőződése a szíve fölött lobog?

Nem volt egészen szabályos, amit a párttitkár tett, viszont a Bódog ingén szélesen bimbózott a vörös rózsza, s jutott néhány szírom abból a Melinda mellére is. Úgyhogy Felszegi Jósának meg kellett hajolnia a virágzás előtt.

Ha könnyebbnek nem is, a folytatás még éberebbnek bizonyult. Éles eszével ugyanis az állatorvos az első minutában felismerte a szakadékot, mely a szándékot a gyakorlattól elválasztja.

A „Távirat” „táv”-járól állította határozottan, hogy alkalmatlan, ugyanis ők éppen hogy közel érzik magukat az Elvtárs beszédéhez, márpedig a tervezett szöveget „neki magának”, vagyis az Elvtársnak küldik.

Ilyen komoly ellenvetésen egy ünnepi távirat meg is fenekelhet, amennyiben szabad használni ezt a „hátsó” kifejezést a rendkívüli pártgyűléssel kapcsolatosan. Minthogy azonban a meglásdi pártszervezet nem valamit meggátolni, hanem létrehozni jött össze, kínálkozott máris az áthidaló megoldás.

Ha nem megy az állatorvosnak, majd a sintér segíti meg alapon a higgadtságáról híres Nyúzó azt ajánlotta, hogy egészítsék ki a távirat megjelölést egy pontosítással, melyben

falujuk neve is szerepel, meg a párt is. Előnye ennek Nyúzó szerint több is lenne: - Egy, elvtársak - szónokolt a sintér -, hogy felhívjuk a figyelmet Meglásdra, kettő, példát statuálunk forradalmiságból, hááá-rom - rámutatunk, hogy a távirat a Pártnak megy. Három bőrt húzunk le tehát egyetlen táviratról!

- „Meglásd a Pártnak”? - vörösödött el a párttitkár. - Nyúzz már magadnak, sintér elvtárs!

Ekkor meg Dúc elvtárs, a pék bizonyította be, hogy a távirádszoknál szolgált. Azon lisztesen beköpte, hogy amennyiben a „sürgöny” szót használják a „távirat” helyett, „mindennemű félreértés elkerülendő”. Nem értette ugyan, milyen a „minden nemű”, továbbá az „elkerülendő” is csak két részletben jött ki a száján, ám azt akarta, hogy hallják, megrendelte ő a párt elméleti lapját.

- Ennyi? - töprengett a párttitkár. - „Sürgöny”? Ilyen pucéron útjára bocsátanád? Hol van ebben a forradalmi lobogás?

- Világos, elvtársak - szólalt fel végre Melinda, talán nem mellékesen elv- meg hitestársa annak a Bódognak, akinek a „Forradalmi Ötletet” köszönhatték. - Világos, hogy amennyiben a Beszéd szellemében kívánunk eljárni, és egyre távolabbra, mivel az új horizontokat nyit forradalmi lobogásunknak...

Érezte mindenki, hogy a pártgyűlésen új szellők fújnak, hogy történt valami szervezetük életében, mely megegyezik a „Beszéd” szellemével, vagyis egy új korszak kezdődik.

- Eme új horizontunkban - folytatta Melinda - átértékelődve, minden új értelmet s azzal együtt megnevezést kap. A régi és elavult „távirat” helyett nevezzük sürgönyünk „forradalmi fogadalom”-nak!

Megtapsolták Melinda elvtársnőt. Majd meghányták-vetették javaslatát, vagyis azt kiegészítve nevezték el lelkesedésük kommunista hordozóját végül a következőképpen:

ünnepi sürgöny-távirat Meglásd a párt

forradalmi fogadalom

Örömeben, hogy a kátyúból kikászálódtak, Anti ennyit még hozzáadott:

- Nagy „Pé”-vel!

S mivel a tagság a „fő” forradalmi betűrímbé annyira bele- ragadt, hogy nem akarták sehogysem megérteni, mit mond, magyarázólag bekurjantotta:

- Nagy „Pé” a Párt!

Nosza, több sem kellett a gyűlésre nem a szabályzatnak megfelelően beengedett Győzőnek! Így kotnyeleskedett az igazi párttagok dorgába:

*„Írjuk Meglásdot hibásan 'zsé'-vel,
Minthogy a nagy Pártot kis 'pé'-vel!”*

A váratlanul született rigmusra ujjongva tapsoltak felszegiek meg alszegiek, a sintér meg a traktoristák. Mindannyian érezték, hogy az indulatokat feledtető szünetre szükség van a nehéz napirendi pont előtt. Merthogy egészen az ünnepi távirat szövegéről sem feledkeztek meg.

S nem lettek volna ők meglásdi párttagok, harcos kommunisták, hogyha alábbhagyott volna forradalmi lendületük. Dehogysis hagyott alább! Bizakodva állapította meg ezt Bódog, aki a gyűlés első felében visszafogta forradalmiságát, csakhogy mentől elébb rátérjenek a tulajdonképpeni témára.

„Lángoló felhívás a Beszéd!”, hangzott el az első szövegterv, amit többen is kritizáltak, mondván, hogy havas esőben nem lángolhat; márpedig kint esett. „Forradalmi odaadás”, ez ellen meg azt hozták fel, hogy rádióban hangozván el a beszéd, nem lehet tudni, ki adott oda mit kinek...

A párttitkár ösztönzésére, hogy azért a meglásdiak saját magukat se hagyják ki a szövegből, hisz a megnevezésben olyan szépen benne vannak, a felszegiek azt ajánlották, hogy a meglásdi kommunistákra érvényes jelzők közül legalább az „elszánt” szerepeljen. Amin viszont az alszegiek csupán mosolyogni tudtak. Mintha ez bujkált volna mozgalmi bajszuk alatt: „Lám a kézműves felszegiek azt sem tudják, hogy úgy el lehet szántani a földet, mint elszabni a drága szövetet”. Ezzel szemben ők a „mélyenszántó” minősítést ajánlották, ám a tanári kar nyelvhelyességre kényes része ellenezte, hogy az Elvtárs gondolatait tudatlanok a meglásdi agyagba tapossák.

- Ehhez mit szóltok, elvtársak? - próbálkozott ekkor a postamesternő. - *„Egyemberként követjük a kijelölt úton!”*

Fájt Bódognak, hogy Vörös Bertát lehurrogták, azt viszont el kellett ismernie, hogy „egy” igen kevés, inkább a „sok”-at kell kidomborítani. Ráadásul olyan kicsengése lehet a félresikerült jelszónak, mintha a meglásdiak útonállóknak lennének. Pedig hogy szerette volna, hogyha a postamesternő talál rá a helyes megoldásra! Elég lett volna hozzá, hogyha ugyanaz a kommunista tisztánlátás jellemzi, mellyel elsőként ismerte fel,

hogy a vérfolt a mellén az ő, vagyis a Bódog forradalmi meggyőződése. És nem a Riska tehén rúgásának a következménye.

A Riska? Mi mindent köszönhet annak, hogy akkor őt megrúgta! Rájött volna-e különben, hogy az Elvtárs szavai nem az istállóba valók? Hogy nem elég a Felszegen lobogni tőlük? Végző soron a Riska patanyoma vezette el őket a kisebb párt-sejt mozgalmi együttlétére, annak a rúgásnak a kicsúcsosodása a táviratszövegező gyűlés!

A Riska? Hát bizony róla megfeledkezett. Mivel otthon azóta sem járt, se zöldet, se sőt sem kapott a Riska, meg se is fejte senki. Mozgalmi révületében Bódog látta magát, amint jóvátéve hibáját hajtja a böggő állatot a nagydarab kő felé. A tudatlan állat meg a tőgye felé legyint, bár Bódog ezt kiáltja:

- Előre!

Nagy csend állt be. Annak a felismerésnek az előszele némította el a gyűlésen résztvevőket, hogy igazi forradalmi sugallat eredménye a közöttük bombaként robbanó szó.

- „Előre!” Kitűnő, Bódog fiam, megvan a szöveg: „A Tézisek szellemében előre!”

Megvan a távirat szövege és ő maga alkotta meg! Lángolt Bódog, mint ingén a vörös folt, mely a gyűlés végéig egészen a nadrágszíjig terjedt. Ugye, hogy hiába áskálódott Felszegi Jóska! Pártkönyve ugyan nem volt nála, megmutatta mégis, hogy forradalmi lelkesedésben nem adja alább!

6. BÓDOG MOZGALMI MELLE

- Kiütött rajtad kommunista meggyőződésed? - kérdezte a mellben továbbra is vérző Bódogtól a párttitkár.

„Kiütött”? Nem tudta Bódog, hogyan értse a kérdést. Vegye viccnek, mintha csak a gyűlésen megkezdett kedélyeskedését folytatná a titkár elvtárs? Sértésnek talán? De hiszen nem azért vonultak félre a pártszékház ideológiailag csöndes zugába, hogy ilyen alapon sértegesse!

Mert igaz, amit mond, viszont a megfogalmazás...

- Megjelent rajtam... - próbálkozott Bódog nagy adag mozgalmi reménységgel hangja remegésében.

- Hát persze - javított a stílusán beszélgetőpartnere - nem kiütött, nem csömör az, isten ments, vagyis ne adjunk tápot a klerikális reakciónak! Előtör a múltamból, tudod, a szervezetlen paraszt mentalitása.

Mentegetőzve mondta ezeket, majd új szögből közeledett a témához: - Az Anti feltételezését, miszerint a szomszéd-asszony kertjében ért volna a baj, mellőzöm, hanem hogy a Riska megrúgott...?

Nézte Bódog a párttitkárt, ezt az érett gondolkodású embert, akit akár apjának is nevezhetett volna.

„Mit akar tulajdonképpen? gondolta. - Az a véleménye, hogy nem tudok bánni a tehénnel, rossz gazda vagyok, vagy hogy miért hallgatom a Beszédet az istállóban?”

Nem tudta leolvasni arcáról gondolatát, ezért felnézett rá. „Mit tesznek az évek, a gyakorlat, mennyi verifikáláson kellett átesnie, hogy engem ennyire megforgat!”

- Megrúgott - bökte ki végül Bódog a párttitkárnak. - Megrúgott, viszont a Beszédet a rúgás előtt hallgattam. Nem kétséges tehát, melyik jelentkezett elsőnek. Az ügynek elkötelezetten úgy foglalthatom össze, hogy az Elvtárs történelmi jelentőségű Beszéde kiváltotta kommunista meggyőződéselem külső megnyilvánulását. - Hogy kimondta, megnyugodott. Örvendett annak, hogy úgy döntött - a párttitkár elvtársnak tartogatja bizonytalansága megvallását: - Hogyan teszek helye-

sen? Ha másnak is elmondom, vagy ha kettőnk titka marad: az enyém meg a párté?

Riska rúgása bizony fogas kérdésnek bizonyult. A párttitkár is latolgatott csupán:

- Propagandának jól fogna, hogy a te mozgalmi melleden megjelent forradalmi lelkesedésed. Azt viszont nem tudhatjuk, nem állítja-e klerikális reakció a maga szolgálatába a te lobo-gásod? Nem leszel-e „meglásdi csoda”? Nagy „Csé”-vel...

Bódog megijedt a párttitkár szavaitól. Hiszen ő csakis a párt véleményét kérte ki, hogy a polgári kivagyiság káros hatásával ne legyen illethető, s azért főtt agya, hogyan terjeszthetné ki a többiekre meggyőződése megnyilvánulását. Melinda meg Anti, ugye, azonnal elkapták a vele való ölelkezésnek köszönhetően, Vörös Bertának a tenyerére osztott belőle, s a korai pártgyűlést megelőző szunyókálásával bizony több padot is összemázolt. De hogy ő a klerikális reakció malmára hajt-hatja a vizet a vérével, hát arra még félálomban sem gondolt.

Imádta a párttitkárt éberségeért. Csöndes öröm öntötte el, tudta, hogy jó kezekben van a párt ügye Meglásdon. Örömetől pedig egyre jobban lüktetett a vér sebe körül, vagyis kommunista meggyőződése lapockája fölött megélénkült.

Őszinteségében ettől Bódog még tovább ment, mint azt korábban tervezte. Olyan dolgokat mondott el hirtelen felbuzdulásában, amelyeket nemcsak Melindának, de még magamagának sem vallott meg.

- Az gyötör, párttitkár elvtárs, hogy mozgalmi megvilágosodásom minduntalan a Riskával kapcsolatosan következik be.

Megállt, hogy lássa, rájuk dől-e a székház, hogy titkát ki-mondta. Hogy az nem következett be, folytatta sebe mélyítését. Nem az oldalán tátongót, hanem azt a láthatatlan belsőt.

- Helyes volt-e a Riska rúgásától ráébrednem, milyen könnyen elhibázható a Beszéd rögzítése lakunkban? Elvszerű volt-e az istállóban elhatározni, hogy Antit mozgósítani fogom?

És ekkor rá kellett újból jönnie, hogy csakis a tehén löki előre a gondolatait. Frissen fogant fogadalma ugyanis így hangzott:

„Az Elvtárs Patyolat Szavait ezentúl nem hurcolom be az istállóba! Beküldök fejni mást, eladom, ha kell, levágom Riskát. Mit számít az a kevéske tej, ami Melinda munkából való kimaradása után betevő falatunk?!”

A párttitkárnak meg így folytatta a gyónást:

- Azt szeretném, ha az Elvtárs Szavai igazítanának el a világ dolgaiban, nem a Riska!

A párttitkár egyre nyugtalanabb lett. Nem tudta, hogyan csendesítse le a magát mindinkább a végletekbe lovalló Bódogot. S mint ahogyan a Riska érzi meg a határozatlan kezet, sejtette meg Bódog a párttitkár tétovaságát.

„Csak azt ne hozza elő - könyörgött magában -, hogy a tehén szent!” Gyerekkorára gondolt, a szülői házra, az ott tanult, s évek múltán is felbukkanó intelmekre.

„Legyen még most az egyszer elvhű, maradjon meg párttitkárnak!” Érezte, nem tudna megbocsátani apjának, ha ezúttal a mozgalmi kérdést oda nem illő személyeskedés szintjére fokozná le. S mert úgy könnyebb volt neki, előállt egy szívéhez közel eső párhuzammal: Hogy lefokozzák a Riska tejét is, amikor a csarnokba beadja!

- A Riska! Mi lesz a Riskával?

Kitört belőle a kiáltás, bármennyire nem akarta... Szégyellte magát. Fegyelmezetlennek mutatkozott a párttitkár előtt, aki egy pillanatig, s csakis, csakis az ő, a Bódog hibájából, újra az apja volt. Forradalmár akart lenni, kitört belőle mégis a paraszt mentalitás. Mit sem törődött azonban Bódog szavaival, mármint a kiáltásban megfogalmazott és meg nem fogalmazott magánproblémákkal. S abból, ahogyan Bódognak korábbi, a köz érdekeit érintő sebére gyógyírt talált, meglátsozott, hogy nem mai csirke a titkár.

- A pártinstruktor.... - kezdte; hatásos szünetet tartott. - Végső soron tehát a Párt... - így folytatta.

- Nagy „Pé”-vel - kapcsolódott bele a megkezdett gondolatba Bódog, s ettől tulajdon fia jutott eszébe, annak mozgalmi rigmusa, mely Anti kurjantását - „Nagy ‘Pé’ a Párt!” - ráncba szedte. Újfent elhatározta, hogy még aznap a párttitkár elé terjeszti fia forradalmi továbbképzésének az ügyét.

- Nem tudok én neked választ adni, Bódog fiam, - szólalt meg újra a titkár, szelíden ölelve át szavaival a meglásdi kommunista csodát -, azt viszont ígérem, hogy a megyei instrukciónak beszámolok róla.

Az ő válaszából egészen biztosan kiderül, hogyan vélekedik a Párt a te forradalmi lobogásodról az ingeden.

Ez az érv hatott.

Megnyugodott Bódog újra. Hiszen akkor lelkesedése az Elvtárs által megnevezett tézisek keretén belül fog folydogálni

a továbbiakban. Alig hallotta meg nagy nyugalmaiban a kérdéseket: azt, hogy ki feji meg a Riskát, ki ad a Győző gyerekre tisztát? Mindezeket nagyon mellékes szempontoknak tartotta, melyek eltörpülnek a beszéd történelmi jelentősége mellett. Kitapogatva mellén a sebet, úgy érezte, hogy forradalmi lobogása azóta sem szűnt meg, bizakodva tekintett éppen ezért az új kommunista horizontra.

7. A HÁTÁN IS...

Már messziről lobogtatta az instruktor az újságot. A megyei pártbizottság napilapját, a Vörös Csillagot. Ahogy hallótávolságba került, ezt rikoltotta:

- Megjelent a fiú verse, Bódog elvtárs!

Meg se látta Bódog az aláírást, elég volt szemének a versbe szedett szöveg látványa, menten könnybe lábadt. Igaz, megpróbálta fegyelmezni magát, vagyis küzdött az apai öröm megnyilvánulása ellen, azt akarta, hogy lelkesedése az ifjú forradalmárnak szóljon, ne a fiának. A párt győzelmét látta ugyanis Győző fia eredményében. Azt képzelte, hogy az Elvtárs útmutatásai szökkentek szárba, az ő forradalmi lelkesedése testesült meg a második pionír szavaiban.

Míg könnyei felszáradására várt, a következőket mondta a megyei instruktornak:

- Mindent megteszünk az ötéves terv nevelési feladatainak megvalósítása érdekében. Az elért eredmény pedig elsősorban nem a mi fáradozásunk, még csak nem is a meglásdi kommunista közösséget dicséri, hanem főként az Elvtárs mélyenszántó Gondolatait. Amikor kimondta a „mélyenszántó”-t, érezte, hogy tévedett, hiszen ha nem helyes az ünnepi táviratban, ő sem veheti a szájára, végképpen nem a megyei pártinstruktor előtt. Zavarában ujjával az újság szélét piszkálta, hiszen valami vöröset látott rajta, s úgy gondolta, hogy ő maga maszatolta össze továbbra is szivárgó vérével, vagyis forradalmi lelkesedésével. Mióta a lelkesedése fogott, büszkén osztogatta a mellén megjelent vörös lángot. Ezúttal viszont óvatosságra intette magát, hiszen az őt lelkesedés-ügyben eligazítani kész megyei küldöttel állt szemben.

A Vörös Csillagot tehát úgy fogta meg, hogy lehetőleg be ne mázolja saját vérével. Nem utolsósorban azért, hogy elolvashassa fia rigmusát. Bár tudta azt kívülről, egy hang máris súgta neki „odabentről”:

*„Haza Sólymai vagyunk,
Táviratot akarunk”.*

Vérpezsdítő felhívás volt, Bódog legszívesebben dobban-
tott volna hozzá, mint a Riska tehén szokta... Hát igen! Szomo-
rúan konstataulta Bódog, hogy a képbe újfent bejött a Riska.
Már megint!

S mintha megérezte volna a megyei instruktor, milyen
gonddal küzd az öntudatos kommunista, ezt mondta:

- Ne félj, Bódog elvtárs! A Pártnak nem ellensége a Riska!

Lám, mindenről tud az instruktor elvtárs! Hogy fel nem
tett kérdésére feleletet kapott, úgy érezte Bódog, hogy mezte-
len. Ezért ösztönösen a nyakához nyúlt, hogy húzza össze rajta
az inget.

Az ott még nem volt véres. A tényállás egyrészt elkeserí-
tette, hiszen arra emlékeztette, hogy lelkesedése felfele nehe-
zen halad, másrészt örvendett neki, mert további lobogásának
volt még meghódítani való terület.

Mélyen a Bódog szemébe nézve a következő mondattal
folytatta a megkezdett gondolatot az instruktor:

- A Párt előtt ne legyen titkod!

Szégyellte magát a jelenetért Bódog. Hiszen éppen azon
fáradozik, hogy elérje: gondolatait fel tudja fedni a párt előtt.
Ne legyen titka, olyan legyen, mint egy nyitott könyv.

- Tele vagyok kínzó kérdésekkel, instruktor elvtárs - vála-
szolta megtörten. - Miért van az, hogy a Riska...

- Kérdéseidről később - intette le az instruktor. - Olvasd el
azelőtt a verset!

Olvasta Bódog:

*„Mi a búzát elvetjük,
Az Elvtársat szeretjük!”*

- Rímel ez is, de nem ugyanaz a vers - nyögte ki meg-
döbbenve. Verset csak azért mondott, hogy ne hazudtolja meg
az instruktor állítását. Tulajdonképpen csasztuskát várt, amit a
fia írt. Nem értette a változást.

- Na látod... - kezdte el magyarázatát az instruktor, majd
így folytatta: - Pártosan, valamint a központból jövet elmond-
hatom, hogy nektek itt Meglásdon más a horizontotok.

Hallgatta Bódog az okító szót, és csupán megkezdve is
egyetértett vele. Hát persze, hogy más a horizont, éppen ez
ellen, vagyis az új horizontért küzdenek.

- Az eredeti versben az állt, hogy táviratot akartok, de
milyen táviratot, kérdem én, illetve kérdezte a propaganda

titkár elvtárs, és igaza volt. Mert hiába a ti jószándékok, hogyha az félrecsúszik ideológiailag a megyeközpontban!

Így nyitotta rá a szemét a meglásdiak figyelmetlenségére Bódognak az instruktor elvtárs.

- S ha már a megyeközpontban félrecsúszik, elképzelheted, mi történik vele a fővárosban... Más szóval: hiába külditek ti gondolatban az Elvtársnak a táviratot. Miért nem íjátok ki a nevét? Szégyellitek talán? Vagy nem szeretitek az Elvtársat?!

Az instruktor szúrós kérdéseitől megijedt Bódog. Klerikális reakciót szimatolt a meglásdi párttitkár az ő tiszta gondolatai között, a megyei instruktor meg azzal vádolja meg, amivel ha Felszegi Jóska teszi, hát azon nyomban feljelenti a burzsoá provokátort!

Alig hallhatóan kockáztatta meg ellenvetését: - Hiszen a fiú a Sólymok nevében beszélt...

- Éppen ez a baj - csapott le szavaira a megyei elvtárs. - Hogy valakik és nem az egész nép nevében szól! Úgy gondold, hogy a Sólymokon kívül senki más nem szereti az Elvtársat? Mert ezt lehet kiolvasni a fiad verséből. No de mi elnéztük, hogy egy másodikos gyerek helytelenül fogalmaz. Nemcsak hogy elnézte, a propaganda titkár elvtárs még személyesen ki is javította „mi”-re a „Sólymokat”, és helyesen tette! Beszéljen ezentúl a fiú az egész dolgozó nép nevében!

- Meglásdon a búza nem terem meg - mutatott ekkor Bódog a sárgás földre a talpuk alatt. Az állt ugyanis a versikében, hogy ők a búzát elvetik.

- Hej, Bódog elvtárs, mennyit kell nektek még fejlődni, hogy a meglásdi agyagból kinőjön forradalmi lelkesedéseitek! - kiáltott fel az instruktor. - Meglehet, hogy Meglásdon nem terem meg, ám a megyében igen. Ne felejtsd el, hogy a Vörös Csillag hasábjain az egész megyét kell lelkesíteni!

Ezeket mondva gazdagabb horizontok felé pillantott az instruktor. Lelki szemeivel látta már a meglásdi határt, benne a szárba szökő búzát. - Eljöhet még különben az idő, - mondotta -, amikor meglásdi kenyeret falatozunk! Meglásd, Bódog elvtárs!

Olyan szépnek találta ezt a gondolatot Bódog, hogy teyerét összeütötte, mintha pártgyűlésen venne részt. Tapsolt. Tapsolt, vagyis többet nem kérdezett.

A spontán örömnilyánítástól meghatódva a megyei küldött a pillanatot érettnek ítélte meg a nagy hír bejelentésére: - Megteszünk instruktornak, Bódog elvtárs!

A váratlan hírtől Bódog megtántorodott, az instruktornak kellett megfognia, hogy el ne vágódjék. S ha megfogta, hát keze hozzáért a Bódog ingéhez. Vagyis került rá valamicske a vörös lobogásból, mely Bódogot az emlékezetes rúgás után jellemezte.

- Ez hát a híres forradalmi láng? - kérdezte az instruktor. - Tudd meg, Bódog elvtárs, mi a központban meghánytuk-vetettük az ügyed, s úgy döntöttünk, hogy hiába vér az, ami ingeden a vörös foltot élteti, számunkra kommunista lobogás.

A döntés híre elvette Bódog eszét. Úgyhogy ahelyett, hogy örömét fejezte volna ki, őszinteségében úgy érvelt, mint egy forradalmi szempontból felkészületlen paraszt:

- Hiszen a Riska rúgott meg!

A megyei instruktor viszont nem ismert lehetetlent:

- Lehet, hogy téged a Riska megrúgott, te viszont az Elvtárs beszédének hatása alatt álltál. Egyszóval mi megbízunk benned. Velem jössz, Bódog elvtárs, hogy ezentúl megyei szinten hirdesd az Elvtárs gondolatainak forradalmiságát!

- Ha bóg a Riska, ki feji meg? - okvetetlenkedett Bódog. Elnapolhatatlan kérdése volt ez, hiszen két nap óta távol lévén a lakástól, hogy saját mozgalmi megvilágosodásának eleget tegyenek, a Riskát senki nem fejte meg. Nem lehetett még ott, a buszmegállóban sem észre nem venni, hogy az oktalan állat azóta bóg.

- Egy igazi forradalmár mindenre talál megoldást - próbálkozott az instruktor. - Megfeji a Riskát Melinda elvtársnő!

- Nem lehet - ellenkezett Bódog. - Ideológiai kurzusra jár. Különben sem hurcolja be az Elvtárs gondolatait a pajtába.

- Akkor a gyerek. Jól fejhet, aki ilyen hazafias verset ír!

- Nem tud fejni - közölte a tényállást a kommunista apa. - Fölösleges dolgokkal nem terheltük meg, nehogy félresiklassuk hazafias nevelését.

Bódog időközben arra gondolt, hogy a meghívás egy-személyes. Válassza tehát a feleségét vagy az instruktorságot?

Másodszor nézett ekkor az öntudatos forradalmár szemébe mélyen a megyei aktivista:

- Első a Párt! - mondta határozottan.

Hát igen. Ha első, és milyen igaza van, akkor Melinda marad. Elválnak tehát útjaik. Nézte az instruktor kezét, rajta a vért, a sajátját, mely attól fogva meglásdi kommunista meggyőződés. Bámulta az instruktor forradalmár kezét, miközben

visszaképzelte magát korábbi helyzetébe, melyben majdnem elájult.

Vizsgálódva kissé oldalt lépett. Tehát az instruktor baljával fogta őt meg. Vagyis a vállát. Hogyha annak a keze az ő ingétől véres, az mást nem jelenthet, minthogy neki a hátáig terjedt meggyőződése.

- Meggyőződéses a hátam is, instruktor elvtárs? - kérdezte. Magán kívül volt. Felvisített:

- Történelmi jelentőségű Beszéd! - Úgy értette, hogy történelmi jelentőségűnek kell lennie az Elvtárs beszédének, hiszen attól jelent meg az ő mellén a forradalmi meggyőződése. A mellén jelent meg, s lám, már a hátán terjed!

Ekkor jutott el arra a pontra, hogy átérezze a propaganda titkár igazát.

- „Az *Elvtársat szeretjük!*” - skandálta fia jelszavát, amit a titkár írt át. Szíve ettől újra megdobbant, vagyis forradalmi lobogása újabb tápot kapott.

Megelégedéssel vette tudomásul Bódog rajongását az instruktor. Kérdése mindössze egy akadt, az is költői:

- Leszel hát instruktor, Bódog elvtárs?

Bódog „igen”-je pedig olyan volt, mintha a meglásdi agyagos földből kinövő kommunista búza kalásza simogatná az arcát....

8. MI VAN A RÓZSÁS PONGYOLA ALATT?

Az iskola sarkánál összefutottak. Melinda továbbra is rózsás pongyoláját viselte, melyre a minap Bódog ráhajtotta fejét afelett érzett örömeiben, hogy fia magnószalagra rögzíti a szöveget, az Elvtárs „történelmi jelentőségű Beszédét”. Ám a kedves emléknél is fontosabbnak bizonyult ezúttal Bódognak saját vére, amit lucskos ingeről vitt át a rózsás pongyolára. Az megszáradt ugyan, viszont a forradalmi meggyőződés, melyet jelképezett, továbbra is lobogott a nő szemében.

- Bódog elvtárs...! - tört ki az öröm Melindából. Tétova mozdulatot tett a férfi kócos haja felé kezével, majd rátért a lényegre:

- Menj, Bódog elvtárs!

Úgy értette, hogy menjen Bódog instruktornak a megyeközpontba, vele meg Győzővel ne törődjön, hiszen a párt az első...

Félt Bódog ettől a találkozástól. Félt is tőle, meg akarta is. Az újabb mozgalmi egymásratalálást várta a hitvesi búcsútól. Erőt szeretett volna meríteni belőle.

- Mi lesz a Riskával? - csúcsosodott ki nyugtalansága. A tehenet mondta, bár őket, kettejüket féltette: Melindát meg a fiát. Hiszen amióta a szemetes udvaruk miatt a szomszédokkal elmérgesedett a helyzet, senki nem akadt, aki a fejlődésben lévő cingár gyereket megszánja egy karéj kenyérrel. Pedig társadalmi munkában jóval előttük járt.

- Benne a Győző gyerek a Vörös Csillagban - újságolta Bódog, s a szíve felől a megyei pártbizottság orgánusát elővette. A bőséges vérfolyamtól a szöveg nyilván olvashatatlanná vált, Melinda viszont intett, valami ilyet, hogy: „így van ez jól”. Lefordítható volt gesztusa úgy is, hogy „ekképpen forradalmi”.

Nemcsak intett, megnyilatkozott szóban is:

- Már a Vörös Csillagnak is te kölcsönzöd a forradalmi lobogást!

Szeme csillogott, büszke volt elvtársára. Hogy jelezze, emlékszik még fia hazafias rigmusára, skandálni kezdte: „*Haza Sólymai vagyunk...*”

Meg sem várva a versike végét, rákontrázott Bódog az ideológiailag elfogadható variánssal, melyet a propaganda titkár szerkesztett: „*Mi a búzát szeretjük...*”

Továbbadta továbbá Melindának a magyarázatot, melyet a megyei instruktor hozott a reggeli busszal. Majd így zárta le a Vörös Csillag-témát:

- Látod, Melinda elvtársnő, nem tökéletes még a forradalmiságunk!

S megint csak a Riska tehenük jutott eszébe. Sokallta a faránál eltöltött éveket. Bezzeg, ha ideológiai kurzusra járhatott volna ő is, mint Melinda!

- Mi lesz a Riskával? - ismételte meg kérdését. - Ezután sem fejed meg?

Melinda hajthatatlannak bizonyult:

- Az Elvtárs szavait nem hurcolom be az istállóba!

Becsülte feleségét ezért a mozgalmi konokságért. Ő maga ugyanis hajlott a kompromisszumra. Kissé szégyenkezve, s nagy adag büntudattal, ám esténként megfejté a tehenet - hogy éhen ne haljanak. Kezdetben még megvolt a Melinda tanítónői fizetése, de amióta ideológiai kurzusra járt, Melinda csakis az Elvtárs beszédeivel volt hajlandó foglalkozni. Úgyhogy a biztos keresettől elestek.

„Mi lesz a Győző fiúval?” - töprengett Bódog. Úgy gondolta, hogy vajon mivel pótolják azt a pohár tejet, amit ő addig esténként kifejt. Nem egyébért gondolt pohárra, csak amióta nem akadt annyi idejük sem, hogy a csordába kihajtsák a tehenet, két hulladék almától az többet nem adott.

- Majd megoldja a Párt a mi kérdésünk a dialektikus materializmus elvei alapján! - mondta ekkor Melinda csendes megindultságában.

Nem egészen értette elvtársát Bódog. Materiálisnak megfelelt volna, csak hogy a nevelés szempontjából rossznak, ha a fiút párttitkár nagyapja veszi magához. Régi káder lévén kicsorbíthatja az eddigi nevelés forradalmi életét.

Időközben Melinda áttért a tehenről a megyei instruktorra. Huncut vibrálással a hangjában kérdezte:

- Aztán még mit mondott az elvtárs?

Az izgalomtól, mely a kérdés mögött húzódott meg, kinyíltak a rózsák a pongyoláján, mintha csak a Bódogtól kapott forradalmi láng élénkült volna meg.

Boldog volt Bódog amiért a Melindának átadott láng tovább élt a rózsás pongyolán. Arra gondolt, hogy már rég elhalt volna, hogyha télikabáttal letakarja. Akkor már három napja távol voltak otthonuktól. Az első éjszakát az iskola épületében töltötték, ahol a sebtében összehívott pártsejt találkozott. Vita után a padokon végignyúlva szenderedtek álomba az öntudatos kommunisták. A második éjszakát testvérénél töltötte Melinda, vagyis Anti elvtársnál. Aki a juhbőr mellényt majdnem ráerőszakolta, nehogy megvegye őt az isten hidege. Az isten hidege? Melinda a klerikális csábításnak nem engedett. Úgyhogy végül mindketten hűek maradtak önmagukhoz: Bódog az egykor fehér ingén átütő lelkesedését mutatta Meglásd lakóinak, Melinda meg a rózsás pongyoláját, rajta kettejük kommunista meggyőződésével, vagyis a Bódog vérével.

Hogy mit mondott még a megyei küldött? Azt, amit Bódog nem is remélt. Hogy megteszik instruktornak. Hogy ezt honnan tudta meg Melinda, Bódog csak találgathatta, az viszont világos volt már találkozásuk pillanatában, hogy az örömhírt a nő már hallotta.

- A Párt nem téved! - tüzelte ekkor elvtársát, ki egykor férje volt, Melinda. - Bebizonyítottad, hogy a megyei elsők közé tartozol.

Bódog a büszkénél is büszkébb volt. Éppen ezért nem esett nehezeire kimondania:

- Elszakít bennünket egymástól a pártfeladat.
- Menj! - ismételte meg korábbi felszólítását Melinda.

Bódognak úgy tűnt, hogy elvtársa a legtisztább pártossággal válaszolt a forradalmi helyzet kihívására. „Ennek így kellett történnie, és milyen jó, hogy így történt”, körülbelül ezt hallotta ki Melinda egyszavas válaszából.

- Nem elszakít bennünket egymástól a pártfeladat - igazította ki végül gyereke apját a rá jellemző éleslátással az asszony - hanem elszólít téged. S az „elszakít” meg az „elszólít” között lobog kettőnk forradalmi lángja!

Ők ketten valóban lángoltak, míg körülöttük fagyott. A meglásdi gyerekek már csicsonkázás közben skandálták Győző fiúk csasztuskáját. Az efelett érzett öröm tartotta bennük a lelket a meleg étel helyett.

- A fiú hol van?

Gondolkozott Melinda, hogy mit válaszoljon. Hiszen egész Meglász az övék, mindenütt otthon van hát a gyerek, bárhol is hirdeti a párt igazát.

- Nálad marad? - kérdezte Bódog. Közben derekához nyúlt, a sajátjához. Csak nem fázik?! Vagy valaki tréfából pléhdarabot helyezett a hátára? Hátranyúlva azt tapasztalta, hogy tulajdon vére fagyott a derekára. Sőt, annál tovább is terjedt volna a forradalmi láng, ha nem zárja el útját a nadrágszíj. Örömeiben Bódog megengedte volna nadrágja korcát, ám attól tartott, félreértik. A tanári karral már korábban is baj volt, közülük még a párttagok is hitetlenkedve bámulták a kommunista csodát, mely az szíve alatt megnyilvánult.

No de nem értette félre a mozdulatot Melinda. Alighogy a kezét Bódog visszahúzta, felé nyúlt, reménykedve:

- Kaphatnék abból búcsúzásképpen?

Meghatódott a kéréstől Bódog. Keze remegett felfokozott idegállapotában, viszont vére lobogásával, vagyis derekáról származó mozgalmi meggyőződésével nem volt baj, éppen ezért a kezdeti bizonytalankodás után... („Akkor most hogyan búcsúzzunk?”) ...tenyerét nyújtotta egykori élettársa, a továbbiakban is elvtársa felé.

Kezük találkozása megindító emléket idézett fel Bódogban:

- Mikor először hallgattuk kettesben az Elvtárs Beszédét...

Hogyne emlékezett volna Melinda! Kéz a kézben leendő apósa nyitott ablaka alatt hallgatták lopva az onnan kiszűrődő történelmi jelentőségű beszédet. Sóhajtott:

- Milyen igazán forradalmi volt!

Bódognak ekkor kikellett mondania a legfontosabbat:

- A legfontosabb az, hogy a vérzést a mellemen a megyei elvtársak is kommunista lobogásnak tekintik. Mert miközben a Riska patája a bordámat érte, én az Elvtárs Szavaira gondoltam.

A Riska továbbra is bőgött. Meglász fölött terjedő panaszos hangját a központban is hallották.

- Ne törődj a Riskával, Bódog elvtárs - szólt hozzá Melinda, megsejtve a leendő pártinstruktor nyugtalanságának okát.

- Nézd meg inkább, mi van a szívem fölött, a rózsás pongyola alatt!

Kitalálni nem tudta, ujja meg meggémberedett, úgyhogy Melindának magának kellett előkapnia a papírlapot, melyet a meglásdi kommunista nők bizottsága írt alá. Követelve, hogy a rendkívüli pártgyűlésen szavazzák meg Bódogot instruktornak.

- Köszönöm, Melinda elvtársnő! - suttogta Bódog, mivel-hogy sejtette, hogy a dologban benne van a nő keze.

Az a kéz akkor úgy, véresen, ahogy volt, a Bódog szájára tapadt.

- Pszt! - mondta a kéz gazdája. - Ne nekem légy hálás! Mi mindent az Elvtársnak köszönhetünk!

9. KUNCOG A SINTÉR

Abból, hogy a pártgyűlést maga a megyei instruktor nyitotta meg, következtetni lehetett a rendkívüli napirendi pontra. A találgatásokra viszont túl sok időt a pártos vendég nem hagyott, egyenesen, mint igazi forradalmárhoz illik, a tárgyra tért:

- Azért gyűltünk össze, elvtársak, hogy Bódogot párt-instruktornak megszavazzuk.

S mindjárt a rá következő mondatban előbukkant a kommunista csoda témája. Mint látni fogjuk, megkerülhetetlennek bizonyult, lévén - Bódog szavával élve - „centális” gondolat. „Centrális”-nak gondolta, de az Elvtárs beszédéből rosszul tanulta:

- A sebet a Bódog elvtárs oldalán a Riska tehén patája ejtette, ám Bódog elvtárs gondolatai a történelmi jelentőségű Beszéd körül forogtak, kétség tehát hozzá nem fér, hogy az ingén megjelenő vörös folt, mely vére, mozgalmi meggyőződésnek minősül. Az pedig, aki ennyire forradalmi szellemben lobog, megérdemli, hogy pártinstruktornak megválasszuk.

Alig hangzottak el a megyeközpontból érkezett szavak, Felszegi Jóska jelentkezett szólásra, s kedvenc kérdését feltette újra: - Részt vehet-e a pártgyűlés munkálatain az a párttag, aki nem mutatta fel piros könyvecskéjét?

Megfagyott mindannyiuk ereiben a vér. Sőt, Bódognak még a derekán is, ugyanis forradalmi lelkesedése időközben odáig is elszivárgott. Nem lehetett tudni, hogy Felszegi Jóska Bódogra céloz-e, ám azt mindenki sejtette, hogy azóta a jelölt haza nem mehetett bokros forradalmi teendői miatt, tehát pártkönyvét fel nem mutathatja.

Megint csak a megyei küldött igazította a helyükre a dolgokat: - Nem fogtad fel, Jóska elvtárs, hogy ez nem tagfelvétel, hanem a Beszéd szellemében történő szárnyalás?! Azért mondom: húzzuk ki mindkét lábunk a trágyából, amikor a Párt házában vagyunk! Hogyha pedig felszólaltok - fordult a többi felé -, csakis a meglásdi kommunista csodáról nyilvánuljatok meg, elvtársak!

Nem mindenki tudta követni a „megyei pártinstruktor elvtárs” eszmefuttatását. Többen azt képzelték, hogy angyalt csinál belőlük az instruktor, amikor a szárnyalást említette. Mások a pad alá néztek erőteljesen szimatolva a trágya után, amikor a szót meghallották, gondolhatta volna az idegen, hogy egy csapat lúd sziszeg. Még a filozófiatanárnak is neheze esett a mozgalmi mondanivaló kibogozása abból, amit a megyei instruktor mondott:

- Nem hiszünk a csodában! - kiáltott fel végül. Cáfolhatatlannak tűnt érvelése, bár a bekiáltások gyengítették szavai hatását. Pece Bandi például a hátulsó sorból ezt kurjantotta: - Maradjon meg Bódog a Riska faránál!

Az állatorvos meg a következőképpen rántotta a földre a filozófiatanár eszmefuttatását:

- Vesse le az ingét Bódog, hadd vizsgáljam meg a sebét!

Még hogy levetni!... Hiszen először is az ráfagyott a testére. Nem, vagy nem csupán a Felszegi Jóska kérdésétől, hanem főként a kinti fagytól. Télvíz idején bizony beszorul a meglásdi medencébe a száraz hideg, s Bódog Vörös Bertánál hagyta a lajbiját. Meglehet szándékosan, hadd lássák a meglásdiak, belülről fűt a forradalmi lobogás.

Maga Vörös Berta sietett a Bódog segítségére:

- Mit gondol az állatorvos elvtárs? Női párttagok is jelen vannak! - Hát ezen aztán a sintér meg a kántor hosszasan kuncogott.

A sintér azért, mert mindennek örvendett, ami az állatorvos ellen hangzott el, lévén szakmai öntudatból halálos ellenségek, másrészt meg, ha már nem viheti el a Berta korcs kutyáját, legalább a jó hírének ártson a hosszas kuncogással. Hogy a kántor minek örvendett, annak csupán a fennvaló a megmondhatója. Egyáltalán úgy lehetett jelen a pártgyűlésen, hogy azt, meghatározó lévén egész Meglásd jövője számára, a nem párttagokkal kiszélesítették. Gúnyos nevetése a kántornak, mint amilyennek vasárnapi harangozását érezte Bódog nemegyszer, végeérhetetlennek tűnt.

Megint csak a megyei pártinstruktor emelkedett szólásra. Jelezte, hogy a filozófiatanárnak a vele egy buszon érkezett propaganda titkár maga fog megválaszolni, ám amíg az összegyűjti az érveit, tartson Bódog hangos önvizsgálatot.

- A Riska, elvtársak! - kezdte meg a turkálást a saját lelkében Bódog.

No erre már a felszegi elvtársak, Bódog szomszédai is felneszeltek. Érdekelte őket a dolog, hiszen az állat bógését elviselhetetlennek tartották, bemenni az istállóba viszont nem mertek, nehogy megzavarják Bódog mozgalmi büszkeségét.

- Az Elvtárs Beszéde jár a fejemben - folytatta Bódog -, mégis a tudatlan tehen adja a forradalmi ötleteket.

Ez volt a fő bánata, s ezúttal a köz előtt számolhatott be róla. Elvszerűen, mégis félreértették. Az idősebb Kapa Mihály például, akitől a tehenet annak idején vette, megkérdezte:

- Tejet nem ad a Riska?

Ifjabb Kapa viszont, aki megnyerte a megyei pártbizottság által meghirdetett kaszásversenyt, elméleti tudását fitogtatandó a következő kérdést tette fel Bódognak:

- Mennyi tejet ad egy tehen két nap alatt, ha szénával etetjük, mennyit három alatt, ha kocsányt keverünk a sarjába?

Melinda érezte meg, hogy a sárba, vagyis a meglásdi agyagba tapossák Kapáék az Elvtárs eszméit. Minthogy a Bódogtól való elvtársi búcsúja miatt Melinda nem mellette, hanem a nőbizottság elnökének jobbján foglalt helyet, úgy állt fel, hogy egykori élettársa forradalmi lángját teljes lobogásában, vagyis szemből láthatta, s ez meggyőződésének jót tett.

- Én - emelte fel Melinda a hangját -, én, aki egyenesen megtagadom a fejést, nehogy az istállóba hurcoljam az Elvtárs szavait, a szénára meg a kocsányra utaló kérdést egyenesen ellenségesnek tartom.

Nem folytatta, nehogy elfogultsággal vádolják azok, akik tévesen értelmezett forradalmi éberségből jeleskedtek. Betört viszont a csendbe, mely Melinda elvtársnő szavait követte, a Haza Sólymainak csengő elkötelezettsége:

„Büszkeségünk az Elvtárs!

Felvirágozunk, Meglásd!”

Természetesen a Győző fiút „dicsérte” az újabb rigmus is. A megyei propaganda titkár meglelégedéssel nyugtázta, hogy még ő sem talál benne hibát. S miután a versike visszhangja elhalt, szólásra emelkedve meg is osztotta a meglásdiakkal afelett érzett örömét, hogy egyenes ívű fejlődésen ment keresztül a Győző gyerek. Aki Bódog elvtárs fáradozásának köszönhetően a fejést nem, annál inkább az Elvtárs gondolkodási módszerét tanulta meg, s az a legfontosabb.

Majd a titkár rátért a helyes forradalmi nevelésben részesült gyerek apjára, vagyis a meglásdi kommunista csodára.

Kifejtette, hogy „a párt döntése alapján” forradalmi láng lobog a Bódog szíve körül, vérét tehát a kommunista Meglásd jelképének kell tekinteni. E szavak hallatán Vörös Berta sírni kezdett örömeiben; a boltos meglátta lelki szemeivel az új raktárhelyiséget, melyet a szavazás szerencsés kimenetelétől, vagyis Bódog instruktorrá avatásától várt; Győző meg érkezettnek látta az időt az újabb hazafias megnyilvánulásra, ám leintették.

- Aki pedig nem ismeri fel a jelkép szükségességét - emelte fel szigorú mutatóját a propaganda titkár -, az nemcsak a pártfegyelem ellen vét, hanem az Elvtárs Magasztos Gondolatai ellen is! Melyek Bódog elvtárs mellyén kerültek megnyilvánulásra forradalmi láng alakjában. Terjesszük azt, bővítsük sorainkat! Ne legyen elég számotokra a meglévő meglásdi pártszékház!

Felfigyelt a magvas gondolatra Bódog. Megfogadta magában, hogy két dolgot azonnal megvalósít, amennyiben megválasztják. Az egyik a meglásdi kommunista búza, a megyei instruktor elvtárs merész álma, a másik az új pártszékház, melynek fontosságát a propaganda titkár ismerte fel.

- Meg kell újulnunk, elvtársak - szólította fel mindannyiukat a propaganda titkár, bár érezhetően az állatorvosnak meg a filozófiatanárnak válaszolt -, fel kell ismernünk, hogy léteznek újabb igazságok! Ez következik az Elvtárs történelmi jelentőségű Beszédeiből. Forradalmiságunk abból a szikrából szülessen, valamint kapjon tápot abból a forradalmi lobogásból, melynek lángja közöttünk van!

Bódogra mutatott ekkor, majd felszólított a szavazásra. Az ellenszavazat nélküli „igen” után pedig elégedetten állapította meg, hogy forradalmi eltökéltségben nincs hiány Meglásdon. Amennyiben kifogásolnivaló akad - tette hozzá „mozgalmi éleslátásával” - akkor az a falu nevével kapcsolatos, nem a tagsággal.

- Mert mi az, hogy „Meglásd”, elvtársak?! - tette fel a szónoki kérdést. - Nem láttuk meg máris? Nem forradalmi jelenés számunkra az Elvtárs Beszéde?! Mit kell még meglátnunk?

A kérdés kijózanító volt. Nemcsak Pece Bandi számára, ki a kupica szíverősítőt aznap is magához vette, mint általában pártgyűlés előtt, hanem akként hatott például a Győző gyerekekre is:

- Má-ris! Má-ris! - skandálta, s a lelkesítő szót tőle a Sólýmok azonnal átvették.

Az ifjú kommunista lélek ötletességét tapasztalva a propaganda titkár tapsolni kezdett, ettől meg a párttagság tombolt örömében. De még a lelátó is megpezsdült annak hallatán, hogy a meglásdi kommunistáknak köszönhetően új nevet kap a falu.

- Megláttuk! Megláttuk! - kiabálták a megleszi traktor-állomás alkalmazottai is, remélve, hogy a továbbiakban is részt vehetnek a falu pártszervezetének munkálataiban, bármi is legyen annak a neve. Részt vehetnek, vagyis több éves szűkölködés után végre motorinához jutnak.

Mindkét csoport olyan lelkesen fújta a magáét, mintha egyben meg is tették volna a javaslatukat a kommunista falu új nevére. Ezt érezte meg az éles fülű propaganda titkár, ezért felszólalt:

- Ne hamarkodjunk el a névadást, elvtársak! - intette higgadtságra a meglásdiakat. - Csúcsosodjon ki a falu elsőinek a kommunista meggyőződése a névadásban! Bódogot a Riska megrúgta, őszinte vallomását meghallgattuk, s felmentettük őt annak vádja alól, hogy az Elvtárs Szavait az istálló mocskával összekeverte volna. Legyen Bódog elvtárs a névadás instruktora! Bizonyítsa be rátermettségét ott, ahol lelke forradalmisága szárba szökött, azaz lobogni kezdett! Azután emeljük majd azt megyei szintre!

Szép szavak, felemelő feladat! Hallatán Bódog mellét a forradalmi hála újabb elkötelezett hulláma öntötte el: megszavazott forradalmisága levedzett. Sőt, levezetett immár a csík a nadrágszíja alá is...

10. VÖRÖS HAJNAL

A rendkívüli pártgyűléssel új éra köszöntött Meglásdra, a kommunista búzáé. Hogy az hogyan fog kinézni, nagyon haloványan körvonalazódott egyelőre Bódog számára. Hiszen az eper, amit addig a meglásdi agyagos talajon termesztettek, mint a mozgalmi zászló maga, vörös volt, ezzel szemben a búza - a harmadik határban látott olyat Bódog - hol zöld, hol sárga.

„Nem forradalmi növény a búza - gondolta Bódog - sebj, azért vagyunk mi kommunisták, hogy legyőzzük a természetet!”

Egyelőre csupán mocorgott Bódog agyában az elhatározás, hogy saját vére fogja a kommunista búzát vörösre festeni, ám magában tolta hátrább elhatározását, ugyanis amióta a propaganda titkár szavai elhangzottak, számára pártfeladata lett az első, Meglásd pártos nevének a megalkotása. A kommunista búza vörösre festésének kivitelezésével éppen ezért várt.

„Új név, új falu!” - ez lett a jelszava. Nem tudván elaludni, már hajnalban megfogalmazta magának. Magának meg annak az akciócsoportnak, melyet vezetni fog.

„Új falu, új buszmegálló!” - sarjadtak csak úgy mellékesen ötletei a központi kommunista száron. Kényelmesebb fekhelyet tervezett tulajdonképpen magának, ugyanis a buszmegállóban aludt, és Meglásd buszmegállója akkoriban mindössze egy pad volt, illetve ami abból megmaradt, egyetlen lécz. Az esőtől még az is elkorhadt, de mit bánta azt Bódog! A lényeg az volt számára, hogy nem vesztegeti drága instruktor-idejét gyaloglással felszegi lakásukig meg vissza! Ráadásul azzal, hogy ő ott verte fel a tanyáját, egy vigyázó szemet nyert a falu magának és éppen Meglásd közepén. Stratégiaileg igen fontosnak ítélte meg helyzetét Bódog, aki biztos volt abban, hogy nemcsak ők, hanem ellenségeik is szervezkednek, és hát mit látna meg abból az éjjeliőr, aki pártonkívüli....?!

Ellenséggel hajnalig nem találkozott, akkor viszont ráköszönt a tejes autó sofőrje:

- Vörös hajnal!

Az ég aljára értette, tudta ezt Bódog jól. Ám ő magában mégis próbálgatta a Meglásd helyett, melyről, ugye a propaganda titkár is hangsúlyozta, hogy „kiszolgálta a nevét”.

- Jól mondod! - köszönt vissza lelkesen Bódog. - Vörösnek vörös... - Az ingére pillantott, hátha követi a sofőr tekintete az övét, s a hajnali derengésben is meglátja ingén forradalmi lobogását, mely sebéből vérzett. Fontosnak tartotta propaganda szempontjából a sofőrnél sikert aratni vele, ugyanis nagy utat jár az be, messzire viheti a meglásdi kommunista csoda hírét.

- Azt mindenesetre elmondhatod - engedte útjára -, kommunista vörös neve lesz Meglásdnak!

Magában azért még meg akarta emésztetni a javaslatot. Első ellenvetése az volt, hogy a hajnal nem tart soká. Második és legsötétebb kifogása pedig úgy hangzott, hogy mi lesz a faluval, ha leáldozik a nap! Még hogyha Vörös Csillag lenne a Vörös Hajnal helyett. Mert az nem áldozik le, igen, igen, lehetne Vörös Csillag!

- Legyen Vörös Brigád! - ajánlotta a meglásdi pártszervezet pénztárosa, régi mozgalmi elvtárs, akinek nem is olyan rég még nagyot nyomott szava a latban. Ám amióta Győző fia versével kapcsolatosan a megyei instruktor éberségből kioktatta, kényes lett Bódog a szavak mellézköngéjére. Hiszen nem az egész Meglásd tartozik a pártalapszervezetbe, hogyan lehetne egyetlen brigád, gondolta, még hogyha vörös is!

A megyei instruktorról Győző fia jutott eszébe, először az emlékezetes pártgyűlés után. Igen, a fia, bárcsak találna az, valami igazán forradalmi, annyira leleményes hazafi! Meghaladja már második létére saját apját az Elvtárs gondolatainak megtestesítésében „Az Elvtárs! Mi lenne Róla elnevezni a falut....?!” Érezte Bódog, hogy megint nagyot gondolt. És végre nem a Riskával kapcsolatosan!

„Fejlődöm - dicsérte meg magát. - Határozottan fejlődöm a jó irányban!”

Úgy el volt telve magával, alig hallotta meg, hogy egy új javaslattal ráköszönnek:

- Kapás! - szólt hozzá Feri nagybátyja az eperföldek felé menet. Eredetileg „Pálinkás jó reggelt”-tel akart köszönni, ám idejekorán rájött, hogy azzal csak magára haragítaná a kommunista csodát.

Jobb híján jött ki hát a száján a „kapás”.

- Nem rossz, Feri elvtárs - ízlelgette Bódog a „kapás”-t két „vörös” javaslat között. Illetve úgy tett, mintha ízlelgetné, csakis azért, hogy ne riassza el magától, vagyis feladatától falustársait. Miközben magában ezt gondolta: „Látszik, ki a pártonkívüli!”

Feltűnt ekkor a sarkon a bicikliző állatorvos alakja. Mozgalmi jókedvében úgy döntött Bódog, hogy jót tesz az ügynek, ha úgy tréfálkozik vele, mintha mindent elfelejtett volna, ami a pártgyűlésen történt. Így szólt hozzá éppen ezért, ráadásul elsőnek, bár érezte, hogy kegyet gyakorol ezáltal, lévén ő maga az instruktor: - Mondd meg, mit javasolsz, megmondom, ki vagy.

Úgy nézett ki, mintha a vicc kedvéért tegezné le az értelmiségi kádert. Ugyanakkor Bódog érezte, hogy nemcsak a játékos fordulatnak köszönhetően teheti, hanem ez kijár neki, mint instruktornak.

Az állatorvos viszont nemcsak hogy a régi viszonyukba „ragadt bele”, hanem a tréfát sem honorálta. Megállt ugyan Bódog előtt, sőt még a bringáról is leszállt, ám azonnal utalást tett az instruktor sebére, melyet - volt annak akkor már vagy tíz napja - a Riska tehén ejtett:

- Lemosom fertőtlenítő szerrel, ha megengeded.

Nem hitt a saját fülének Bódog. Nem gondolta volna, hogy ennyire semmibe lehet venni a megyei pártbizottság határozatát... Hogyan képes egy párttag sebbé alacsonyítani a meglásdi kommunista csodát?!

„Nem hallok jól! - tombolt magában. - Az éhség elvette az eszemet!” Igaz, ami igaz, a gyomra korgott Bódognak. Olyan hangosan, hogy már azt sem tudta, hogy saját gyomra korgását hallja, vagy a Riskáét. Mely tíz nap óta a Felszegen jelezte, hogy Bódog meg nem fejte, se maga helyett nem küldött helyettes lelkes kommunistát.

Legyőzvén éhségét, megmaradt a szigorúan pártos vonalon, mikor az új jelszót kimondta:

- Új név, új falu!

Az állatorvos viszont nem tágított:

- Válaszd az orvost, nem bánom, azt viszont nem szeretném, ha emiatt patkolnál el!

„Elpatkolni...? - kapta fel a fejét Bódog. - Hiszen ez figyelmeztetés Riska kopott patkójára.” Volt annak akkor egy kerek éve, hogy az állatorvos figyelmeztette: el kell vinni a Riskát a kovácshoz. Hazakergette ugyanis a csordás a faluvégéről, ne-

hogy még jobban lesántuljon. Kommunistaellenes összeesküvést szimatolt akkor Bódog a dologban, viszont hogy ezúttal figyelmeztetését az állatorvos megismételte - legalábbis Bódog úgy vélte - szerfelett gyanús volt számára: „Vajon nem az Elvtárs ellen irányul a támadás éle?“, kérdezte magától.

Mi másért akadékoskodik az állatorvos? Hiszen sántán vagy sem, mindenképpen figyelmeztetőleg rúgta meg őt a Riska. Ráadásul a pártgyűlésen megszavazták, hogy kommunista meggyőződése ült ki neki a mellére attól, hogy a tehén megrúgta.

- A fontos az, hogy megrúgott! - vágta ki tromfként. Úgy vette észre, hogy az állatorvos gúnyosan mosolyog, feldúlt állapotában ezért ezt tette hozzá:

- Forradalmiságban még a Riska tehén is elhagyja az állatorvost! - Mindent egy lapra téve fel, felrántotta ingét a mellén Bódog, sebére bökve pedig megkérdezte:

- Vér az, vagy forradalmi lobogás?

- Kommunista jelkép! - vágta rá az állatorvos helyett az orvos, a körzeti, akit mintha Szent Antal küldött volna, pedig csupán a busz hozott a szomszéd faluból, mert elsősorban ott teljesített szolgálatot.

Az örömtől, hogy lángolását felismerik, szíve nagyot dobbant Bódognak, amitől az ideológiai sugár megduzzadt.

- El fog patkolni - szólt az állatorvos.

Szőrmentén szólt az orvos:

- Kiapadhatatlan forrás a forradalmi meggyőződésed, Bódog elvtárs. Viszont az inged most már leengedheted. Megfázol.

Látta Bódog, hogy semmi sem lesz már a forradalmi névadásból.

Ráadásul nem tudta miként értelmezni az orvos szavait. Attól tartott, az értelmiségi réteg tett velük kísérletet a népi káder megcsúfolására. A jövőre való tekintettel úgy döntött, hogy egyiküket, aki számára a legtöbb főfájást okozta, "kiüti a nyeregből".

- Felfüggesztem állásából ezennel az állatorvos elvtársat! - mondta.

Az állatorvos elkomorodott:

- Marhavész van, Bódog. Ki oltja be az állatokat?

- Első a forradalom! - válaszolt meg hegyesen Bódog.

Majd, hogy nyomatékokat adjon szavainak, ezt mondta:

- Új név, új falu!

11. MEGLESZI KOMMUNISTA BÚZA

A kommunista búza ügyében ellátogatott Bódog a megleszi traktorállomásra. Ahol a kártyázó személyzetet így köszöntötte:

- Lesz motorina!

Maga sem tudta még, hogy honnan. Abban reménykedett, majd a megyei pártbizottság kisegíti néhány literrel.

Ekkor viszont az egyik ultizó traktorista ezt kiáltotta:

- Inkább olajat adjon a párt!

Szavaitól megrémült Bódog. Nem tudta, olajjal mennek a traktorok? Meg kell kenni a kereküket vele, mit kell megkenni, vagy kit? Eldöntötte: kommunista meggyőződéséből nem enged, vagyis csakis a pártbizottság segítségét kéri...

Tántorgó gondolatait egy újabb kérelem terelte a helyes irányba:

- Ne figyeljen Pistára az instruktor elvtárs! A palacsinta a mindene, ahhoz kellene neki az olaj. Hanem egy kis cukor elkelne...

- Meglesz! - kiáltotta Bódog.

Elhatározta, hogy személyesen a megyei instruktorral beszél, segítse őt a kommunista búza ügyében. Mert az ő ötlete volt, és hozzá traktor kell. Visszatérve a meglesziekre, úgy gondolta, ha már ennyire fellelkesítette őket, rátér jövedele céljára:

- Lesz itt minden, ha megújítjuk a falut! Új faluhoz viszont új név kell! Eszetekbe jutott-e valami forradalmi javaslat?

- Dúsmars! - mondta be a hirtelen beállt csöndbe az ifjú Balla. Akinek családja nem lévén nem volt fontos számára se a cukor, se az olaj. Lepisszegték viszont a többiek - a megígért kenyérjegy reményében...

- Tökász! - hangzott el ekkor a szomszédos Kitartásból érkezett szerelő szájából.

Mindnyájan kiéreztek felkiáltásából az ellenforradalmi indulatot. Azt ellensúlyozandó emelkedett szólásra az ifjúsági szervezet titkára. Aki mindjárt az elején tisztázta, hogy nem tagja a megleszi gépállomásnak a szerelő, s a pimaszságot

azért engedi meg magának, mert olajat meg cukrot nemcsak megleszi munkahelyéről, hanem Kitartásból sem remélhet. Megleszen azért tartják meg egyáltalán, mert egyelőre önerőből nem tudják karbantartani a gépparkot. Más szóval: még hogyha motorinát kapnának, sem tudnák megművelni a földet.

- Nem lehet kapával? - kérdezte ekkor Bódog. Kérdésével annyira meglepte a meglesziet, hogy kártyalapjaikat maguk elé dobták, csupán az ifjúsági vezető találta fel magát. Ugy tett, mintha maga is a kapás megoldást fontolgatta volna. Társai felé fordulva megkérdezte:

- Meglesz-e kapával, fiúk?

- Meglesz! - szavazták meg egyhangúan és korgó gyomorral. Dicséret gyanánt megbiztatta őket Bódog:

- Aztán meglátjuk, talán még egyesülhettek is Meglésddal. Illetve az új faluval, mely akkor forradalmi nevet fog viselni.

- Na, azt még meglássuk - mondta ekkor Koca Károly. Mit látnak még meg, nem értette Bódog, világos volt viszont számára, hogy lévén Károly a sintér testvére, a megjegyzés ellene irányult.

Kocánál is pesszimistábbnak bizonyult maga az ifjú Balla. Mindössze ennyit mondott:

- Betli.

Bódog annyira lehangolónak tartotta a traktorállomás tagjainak ideológiai felkészültségét, hogy azonnal intézkedni akart. Azt nem tudta: azonnal szüntesse-e meg a gépállomást, vagy segítse meg őket egy kis forradalmi lánggal. Ez utóbbit választotta:

- Meglátjuk bizony! Kommunista búza kalászát lengeti majd a megleszi traktorállomás felől lengedező szél!

- Gyönyörű gondolat! - kiáltott fel szavait hallván az ifjúsági titkár, majd tapsra szólította fel a traktoristákat. S mikor a taps visszhangja elapadt, feltett egy éber kérdést:

- A búza zöld meg sárga, az eper piros. Mi lesz, ha eltűnik földjeinkről a forradalom vöröse?

Megleپődött Bódog attól, amit hallott. Hiszen saját kérdését tette fel az ifjúsági vezető. Elhatározta, hogy maga mellé veszi. Ám addig is megsegíti őt első instruktori beszédével. Azon az alapon, hogy „egy fecske nem csinál tavaszt, egy éber káder sem forradalmat a megleszi traktorállomáson. Kettő talán igen”.

- Vannak még hiányosságaink! - kezdte meg szónoklatát. Bevezető mondata tulajdonképpen idézet volt az Elvtárs legutóbbi beszédéből. Azzal is jelezni akarta, hogy a helyes útról nem tér le.

- Nincs motorina, mondjátok - tért rá ekkor a meglásdi útra. - De vajon csupán motorinával jár-e a traktor? Nem fontosabb-e a motorinánál, hogy a szívünk a helyén legyen?! Kell cukor... Meglesz az is, de nem törpül-e el a cukor a forradalmi láng mögött?

- Osszál! - lehetett ekkor hallani a hátsó sorból.

Elhatározta Bódog, hogy saját szavaikat fordítja a kételkedők ellen. - Ahhoz, hogy osszunk, előbb lobogni kell! - mondta, majd a mellére csapott. S hogy rácsapott, ingeről a vér az előtte állókra fröccsent, ugyanis az indulattól kommunista meggyőződése ismét lüktetni kezdett.

- Az én vérem, forradalmi lobogásom, elvtársak! - kiáltotta Bódog. S hogy a hatás elsöprő legyen, felkapaszkodott a hozzá legközelebb rostokoló traktorra. Egyenesen állt, mint a cövek, ahogyan azt a Vörös Csillag ünnepi számában látta. Ingét zászlóként a magasba emelte, mit sem törődve azzal, hogy felsőtestét szabadon hagyja a csikorgó száraz télben.

- Engem a Riska rúgott meg, megleszi forradalmárok! - folytatta. - Viszont az Elvtárs Beszédére gondoltam, s ti forradalmi lobogásnak szavaztatok meg azt, amit az ingemen láttok. Fehér ingem vörös most. Ekképpen lesz ez a kommunista búzával is. Hiszen vannak kitűnő szakembereink...

Minthogyha előre megbeszélték volna, e szavakra lépett be a gépállomás kapuján az agrármérnök.

- Van például egy ideológiailag is képzett Kalász elvtársunk - mutatott rá a frissen érkezettre Bódog. - Akinek gondja lesz rá, hogy vörös színt kapjon a kommunista búza!

Nagyot nézett az agrármérnök, majd vörös lett, mint pártkönyve, mégis ellentmondott:

- Meglásdon a búza nem terem meg. Semmilyen színű.

Tudta jól Bódog. De hogyha a megyei instruktör megálmodta! - Nekünk itt kissé más a horizontunk - kezdte el az agrármérnök puhítását Bódog. - Eddig talán nem termett meg, viszont az Elvtárs Beszédének szellemében nem ismerünk lehetlent!

- Én egyet tudok... - bakafántoskodott az agrármérnök. Bódog viszont a torkára fojtotta a szót.

- A megleszi traktorállomás személyzete egyemberként tesz meg mindent a kommunista búza létrehozása érdekében, éppen az agrármérnök cselekedne másként?!

Erre már az ultizók is abbahagyták a zsugát.

- Ha kell - folytatta Bódog - kapával harcolunk, igaz, elvtársak? - A cukor meg az olaj reményében másodszor is megszületett az egyöntetű „igen”. Igaz, hogy Alszegi Balázs még lisztről is álmodott: „Legyen búza meg kukorica fele-fele arányban.” De szóvá nem merte tenni, arra gondolt, túl sokat kockáztat.

- A párt megsegít bennünket, elvtársak, segítsük meg mi is a pártot! - ajánlotta Bódog, majd ellentámadásba lendült: - Nekünk nincs szükségünk kétkedő értelmiségiekre! Mi forradalmárok vagyunk! Mi arra törekszünk, hogy megfeleljünk az Elvtárs által támasztott követelményeknek!

Bódog életének legszebb pillanatai voltak ezek. Érezte, hogy forradalmi lobogása megélénkül: vére immár nemcsak ingén terjedt, áttért nadrágszárára is. Mit bánta annak hűvösét?! Kellemetlen érzéséből fakadó haragját amúgy is ellenségére irányította: - Kalász elvtársat, akit ezidáig útitársként tartottuk számon a kommunizmus felé vezető úton, ezennel leváltom. Eltávolítom továbbá a lelkesedést hátráltató szerelőt a megleszi állomásról. Melyet a faluközpontba helyezek. Velem jönnek az egyöntetűen lelkes forradalmár traktoristák, maradnak a traktorok.

Itt véget ért a beszéd, mellyel Bódog nagyon elégedett volt. Szántani ugyan még nem tudtak tőle, viszont a kommunista búzát megígérte benne nekik. Az Elvtárs téziseinek szellemében!

12. FORRADALMI SZELEK EGY TEHÉN FARÁNÁL

Egyszerre gondolt a jövőre meg a múltra Bódog, amikor a falu párttitkárához ellátogatott. Magában ő ezt így fogalmazta meg:

„Lehet, hogy ez a múlt Meglásdnak megfelelő volt, a jövő viszont új kádereket kíván.”

Perzselő új gondolat; figyelte Bódog a palánkot, hogy attól barnult volna meg, a lángjától? Vagy egyszerűen csak a szű kezdte ki... A párttitkárt nem találta a házban, hiszen az az istállóban fejt. Megállt Bódog annak bejáratánál. Mert annyit átvett az ideológiai kurzust megjárt elvtársnőjétől, hogy a kommunista elveket el kell választani - a tehén farától. Tulajdonképpen rászólhatott volna a párttitkára, hogy hagyja abba a fejest. Megtehetette volna, mert Bódog pártinstruktor volt, viszont kegyeletet is érzett az öregember iránt, akiben az apját tisztelhetette.

Míg a párttitkári tehenet figyelte eszébe jutott a Riska. Mintha nem hallotta volna annak a bögését az utóbbi napokban... Csak nem döglött meg? Magában máris elmarasztalta a tehenet kommunista kitartás hiánya miatt. Fájt volna, ha így van, a mellén érezte az érzést. Pontosan ott, ahol a Riska patája érte. Mennyivel más tett volt az, figyelmeztető forradalmi, mint ez, hogyha valóban elpatkolt.

„Nem tehette meg velem!”, ágaskodott benne az érzés. Nem a tehenet és nem magát sajnálta, hanem azt, hogy az ügy, a forradalmi Meglásd új nevének megalkotása, csorbát szenved. „Nem akárki tehene volt!”

Azt értette ezalatt, hogy egy kommunista otthon mellett ragadt mozgalmi tisztánlátásból a tehénre is. Vagyis nem tehette meg velük, hogy otthagya őket, éppen akkor, amikor az Elvtárs eszméit hirdetik. Titkon azt remélte, hogy Győző fiuk szervezett meg egy Haza Sólýmaiból álló akciócsoportot, mely a Riska tehenet azalatt a két hét alatt, míg forradalmi lobogásukban távol voltak, vízzel meg táppal ellátta.

- Kritikával kell hogy illesselek, titkár elvtárs! - Nyugtalanító gondolatai megszakadtak Bódognak, amikor apja a fejest

befejezte. - Hát a fejés az első?! Nem a falu forradalmi átalakítása?

Szegény párttitkár kezéből majd kihullott a sajtár. Először is azért, mert nagyon meglepődött attól a hangtól, melyből neki az istállóban kijutott. Másodszor a Bódog szavai igazától. Hiszen a forradalmi lobogás terjesztésében valóban nem jeleskedett. Még meg is botlott kifelé menet, annyira elmerült az önkritikában.

Ez viszont Bódogot nem hatotta meg, tovább ásott le az elmarasztalásban:

- Hol van az akciócsoporth, melyet megszavaztunk?

S mert a kommunista elmarasztalás nem jár egyedül, előtörekedett a Bódog háta mögöl annak a társa:

- Nem fonnak a meglásdi asszonyok!

Nocsak! Nézett Bódog a hang után, hát egykori hitestársa, Melinda áll ott. Arcán egy újabb ránc, éppen az akkor bemon-dott gondja okozta volna, töprengett Bódog. Ha nem fonnak télen az asszonyok, amikor pedig annak ideje van, az nagyon komoly dolog. Megrémült Bódog, hiszen tudta, hogy az állat is megérzi a vészt, mit érezhettek meg a meglásdi asszonyok?

- Miért nem fonnak? - kérdezte Melindától.

A párttitkár nyilván tudta az okot, kérdés nélkül is. Ha nem fonnak, az azért van, mert hiányolják a felolvasást. Hiszen megígérték nekik legutóbb, hogy sorozatot indítanak a forradalom klasszikusaiból. A szemelvények kiválasztásával pedig a filozófiatanárt bízták meg. Az meg... A gondolattól, hogy az vagy elfelejtette pártfeladatát, vagy szándékosan mulasztott, a párttitkár homloka gyöngyözni kezdett. Levette ezért a kucsmáját, bár odakint hideg volt, s az istállóban ugye nem lehetett ilyen fontos dolgokat megbeszélni.

- Nem fáztok? - kérdezte menyétől, illetve a fiától. Egyrészt zavarában, másrészt hogy időt nyerjen. Hiszen ott állt egy szál pongyolában az egyik, kigombolt nyakú ingben a másik, ráadásul mellben vérzett.

Melinda viszont öntudatos volt, s nemcsak félrevezetni nem hagyta magát, hanem a családi meghitt hangulat gondolatát is sértésnek vette. Visszakérdezett:

- Csak nem lett ellensége kibontakozó forradalmi lendületünknek a filozófiatanár?

Bódog is kemény pártosságának oldaláról mutatkozott meg: - Leváltom!

Az ő egyszavas döntésétől a párttitkár újabb némaságba burkolózott, annál beszédesebb lett viszont Melinda:

- Határozott vagy, Bódog elvtárs, igazi forradalmár!

Ha nem vettek volna hitvesi búcsút egymástól, a nyakába ugrik, mint akkor, amikor még megosztották egymással azt a száraz karéj kenyeret, melyet fiuk guberált nekik. Nyakába nem ugrott, megenyhült mégis elvtársi hidegségében:

- Hallottam ám... - nem folytatta, fegyelmezett fél kommunista szóból is értették ők egymást. Viszont hogy a párttitkár értetlenül ne álljon, Melinda felvilágosította:

- Kirúgta Bódog az állatorvost meg az agrármérnököt is.

Nem szólt semmit a párttitkár, csupán a feje búbját vakargatta. Mintha azt kérdezné azáltal: „Miért?”

- Nem hisznek se a kommunista csodában, mely itt lobog a mellemen - adta meg a választ Bódog -, sem a kommunista búzában, melynek kalásza ott leng minden igaz forradalmár tudatában!

- Meglásdon nem terem meg a búza - szólalt meg ekkor a párttitkár. Rövid mondata, melyet paraszt meggyőződése kényszerített ki belőle, megpecsételte további sorsát.

- Meglásdon nem, ám a forradalmár faluban, melyet helyébe építünk, igen! - Határozott volt Bódog megint. Korgott a gyomra, mikor a kommunista cipóra gondolt, de a negyvennyolcból, vagyis mozgalmi meggyőződéséből nem engedett.

Úgy bántak ezentúl a párttitkárral, mint valami gyerekkel:

- Lehet, hogy epret - magyarázta neki Melinda - az agrármérnök segítségével termesztettek, a kommunista búzához viszont forradalmi lendület szükséges.

Bódog felé fordulva pedig csillogó szemmel rebegette el kérését Melinda:

- Tagja szeretnék lenni az akciócsoportnak.

Szavaitól újra lángra kapott a Bódog forradalmi meggyőződése, vagyis a vér mind jobban szivárgott a melléből.

- Nemcsak tagnak választunk be az akciócsoportba - mondotta Bódog -, hanem egyenesen párttitkárnak a forradalmár faluba!

Meglepő módon a párttitkár tartotta magát az alapszabályzathoz:

- Meg kell várni azzal az őszel, a választásokat. Különben is valakinek jelölnie kell.

Elsősorban nem is a párttitkáron csodálkozott Bódog, hanem hogy nem is olyan régen még bámulta őt tapasztalataért, melyet a forradalmi haladás terén elért, az ideológiai érettségéért, mellyel őt megválasztotta. Viszont amióta instruktor lett, meglátta benne is a hibát. Kiégett régi szivarnak tartotta, s akárcsak a megleszi traktorokat, használhatatlannak. Előjöttek ráadásul korábbi csalódásai, melyeket addig eltolt magától. Miért mondta azt - például -, hogy „a tehén szent”? Miért nevezte őt fiának pártgyűlésen? Miért, és ez valami egészen új megjegyzése volt: miért a forradalom klasszikusainak szenteltek sorozatot? Miért nem az Elvtársnak? Vajon nem ismerték volna fel, hogy az Elvtárs beszédei a forradalmi elmélet kicsúcsosodása?! Nagy „E”-vel és nagy „B”-vel gondolta, ahogy az egy pártinstruktorhoz illik.

Éberségét annyira nem vesztette el a párttitkár, hogy észre ne vegye: mandátumának leáldozott. Újfajta forradalmi szelek fújnak, még a tehene is megérezte, hosszan bőgött tőle. Új szelek, új instruktorok, gondolta, s már azt sem találta kizártnak, hogy megterem a kommunista búza a meglásdi határban.

- Önkritikát gyakorolok, elvtársak - mondta, s visszatántorgott tehene farához. - Gyöngült a szemem vagy mi, az új horizontokat nem vettem észre...

- Váltsd le! - kiáltotta „Bódog elvtárs”-ának Melinda. Aki úgy érezte, hogy számára a megleszi traktorállomás felől érkező hidegfront forradalmi meggyőződésének beteljesülését hozta meg.

13. „MIELVTÁRSUNK”

A Felszegen Bódogra friss „Dicsértessék a Jézus Krisztus”-sal köszöntek. Amiről neki a feneke jutott eszébe, a sajátja, vagyis az, hogy gyerekként mily kegyetlenül elnászpágolta a tiszteletes, amiért az egyház almáját lopta. Pártinstruktorként a feneke már nem sajgott, viszont a lelke annál inkább a klerikális emléktől. Ehhez adódott hozzá forradalmár ébersége, amitől válasza igen harapósra sikeredett:

- Már nem sokáig!

Ezen azt értette, hogy ha Jézus Krisztust nem is lehet, hát akkor leváltja az őt dicsérő papot. Hogy első dühe lecsillapodott, belátta, hogy azt sem teheti, mert nem agrármérnök, se nem állatorvos a pap, nem áll állami szolgálatban.

- Valami jó falucímen töri az instruktor elvtárs az eszét... - Úgy nyájaskodott tovább a tiszteletes, mintha nem vette volna észre a válasz élet.

„Na, ha te újrakezded, folytatom én is!”, gondolta Bódog, és szúrósan rávágta:

- Egyenes út!

Karjával pedig a templomra mutatott, hogy az állja el az útját. Neki, vagyis a forradalomnak.

- Hááát azon még lehet igazíítani - énekelte a pap. Szavait Bódog nem tudta hogyan érteni.

„Az ördög ármánykodik ellenem”, gondolta Bódog, s a harcot az ellenséggel úgy vette fel, hogy fegyverként az Elvtárs szavait használta:

- Hiszen megmondta az Elvtárs legutóbbi történelmi jelentőségű Beszédében: „Egyenes Út vezet bennünket a Boldog jövő felé - a Forradalom Útja!”

Még ki sem mondta, készen volt rá a pap válasza:

- Bölcs szavak ezek! Kazettára is felvettem, annyira megtetszettek! - Érezte Bódog, hogy megfordul vele a világ. Láta már, hogyan hátrál a templom sekrestyéje, vagyis hagy nagy teret a forradalom útjának.

„Az a - gondolta megittasult állapotában -, felcsomagoljuk az egész templomot!”

- Csak nem vette fel, pap elvtárs - mondta Bódog, hogy józan esze valamelyest a helyére ereszkedett.

- De bizony. Sőt, ez szolgált prédikációm alapigéjeként.

Újra azt érezte Bódog, hogy elájul. Két hete nem evett már, vagy csak jelképesen, ezért minden apróság kibillentette az egyensúlyából. Mégsem ételre gondolt, amikor a világ előtte elfehéredett. Hanem kapott a kerítés után, kapálózásában a pap segítette meg. Megfogta karját, vékony testét az övéhez szorította, s úgy álltak összefogózva, míg Bódog rosszulléte elmúlt.

Mikor újra magához tért, nézte a papot, nem az instruktor járatja-e vele a bolondját. Épp farsang volt, és Bódog attól tartott, hogy papi ruhába öltözve próbálják ki a megyei elvtársak a forradalmi éberségét. Ám ekkor, vagyis amikor szemét összehúzta, hogy élesebb képet kapjon a papról, látóterébe a Felszegi Jóska alakja úszott be. Fent ült a bakon, vagyis lovas szekéren fuvarozta haza a megleszi traktoristákat.

- Lesz motorina! - kapott az alkalmon, hogy még egyszer buzdítsa az arra rászorulókat. Mire a meglesziék rágyújtottak egy nótára, hadd mutassák, hogy megértették a célzást. Másra nem is tudtak volna rágyújtani, ugyanis kocsányt szívtak, amióta a boltos is elment ideológiai kurzusra a megyeközpontba.

- Lesz cigaretta is! - küldte utánuk a párt üdvöztető ígéretét Bódog, amitől azok még szilajabbul fújták:

*„Hej búza, búza,
meglásdi kommunista....”*

- Igazi forradalmárok - mondta ekkor a papnak Bódog. - Ők a tiszta szívű nép, melynek szívében az Elvtárs Gondolatai megfogannak!

Ezt mondta a papnak, viszont felejtani nem tudta a kocsis kézmozdulatát. Vajon nem figyelmeztetés volt az, amit ő üdvözlésnek hitt? Valami ilyen, hogy: „Látjuk, hogy a klerikális reakcióval ölelkezel”?

„Jó lesz kurtán bánni a pappal!”, határozta el Bódog, ám megint meglepte beszélgetőpartnere egy váratlan fordulattal:

- Az Elvtárs egészségére mondjuk el az utolsó Miatyánkot minden istentiszteleten.

Bódog füle enyhe pírt kapott. Nem attól, hogy a templomban mit csinálnak, hanem hogy ők a pártszékházban mit nem. El is határozta, hogy javasolja a megyei instruktor elvtársnak,

hogyan vegyék be az alapszabályzatba a „jókívánság-ötpercet”, melyet az Elvtárs egészségének szánnának. Na de ha füle el is árulta, szóban nem akarta mutatni, hogyan is áll a dolog. Kákán megtalálva a csomót, így próbálta elterelni a pap figyelmét:

- Ezután ne az utolsót, hanem az első Miatyánkot mondják a tiszteletére! Csak nem utolsó az Elvtárs?!

Mire a pap biztosította, hogy nem gúnyolódni akartak vele, hanem az ő nevével az ajkukon nyugovóra térni.

Az esetlen bocsánatkérést nem is hallotta meg, viszont a pír a fülén jót tett Bódog forradalmiságának. Hiszen nemcsak a füle kapott az éltető sugárból, egész ingén megélénkült a mozgalmi nedv, s ez előhozta ötleteit, melyek az Elvtárs tézisei jegyében születtek. Nem gondolja a tiszteletes, hogy jobb volna „istentisztelet” helyett „tisztelet”-nek nevezni a szertartást, melyen az Elvtársat éltetik? De igen, a tiszteletes éppen úgy gondolta.

Nem lehetne mindkét fohászt az Elvtárs egészségére mondani? Legfőbb vágya teljesült a lelkésznek...

Nem keresztelnék el „Mielvtársunk”-nak a „Miatyánk”-ot? És ha a címen módosítottak, igazítanak a tartalomra is.... Milyen remek hazafias vers-pályázatot hirdethetnének meg!

Bódog itt nyilván az ő Győző fiára gondolt, de nem az apai segítő szándék bújt meg kezdeményezése mögött, inkább hogy kifejezésre kívánta juttatni a hazafias lelkesedést, mely a mozgalmi faluban az utóbbi időben jelentkezett. Nem hitt Bódog a fülének, hogy a tiszteletes nemcsak a Vörös Csillagban jelent versről tudott, hanem hogy ki is tűzte azt a hirdetőtáblára.

Szerette volna látni, bemenni viszont nem akart a templomba. Mert milyen könnyen félreérthetik ellenségei a szülői büszkeséget! Majd megnézi, ha félrehúzták a templomot!

És hogy forradalmi lelkesedése ne hagyjon alább, azon melegében felvázolta a papnak a templom elmozdításának tervét. Maga is meglepődött, mennyire átfogó elképzelése van a falu forradalmi átalakításáról. Elérzékenyülnie mégis a pap felajánlásától kellett. Ugyanis válaszában az nemcsak hogy helyesen ismerte fel a forradalmi szándékot a Bódog elképzelésében, mozgalmi odaadásban odáig ment, hogy felajánlotta: hittanóráról a fiúkat kölcsönadja árkot ásni.

Hát ez nagy segítség, amikor a motorinának szűkében vannak! Bepárásodott szemmel gondolt az Elvtársra, Mert az ő,

a Bódog sikere volt, hogy a traktoristákat a forradalom mellé agitálta. Viszont hogy a pap, akiben eddig ő klerikális reakciót szimatolt, hajlandó a templomot odébb tolni, sőt: kölcsönzi a hittanról a fiúkat, csakis azzal magyarázható, hogy hallgatja a „Beszédet”, s annak „Eszméi” megfogantak a lelkében!

Nemcsak megfogantak. Szárba szöktek, úgy tűnik, hiszen nemcsak a fiúkat szándékozott kölcsön adni... Felajánlotta, hogy szabadtéri tiszteletet tartanak kapával a kézben! És hogy „Bódog instruktor elvtárs” győződjön meg arról, hogy nem a levegőbe beszél, a hirdetőtáblához szaladt, és krétával azonnal felírta:

„Az Elvtárs legutóbbi Beszéde 3:b”

Amitől Bódog szíve nagyot dobbant. Meg is élénkült tőle a forradalmi láng a szíve fölött az ingén. Észrevette ezt a pap, s azonnal a kezére nézett, a sajátjára. Azon is a foltra, melyhez akkor jutott, amikor Bódogot megfogta, hogy az el ne vágódjon.

- Köszönöm a lángot! - rebegte.

- Megrúgott a tehén, a Riska - rebegte vissza Bódog magyarázatképpen. Még fel is húzta az ingét, hogy lássa sebét a pap.

- Éppen ott, ahol a mi urunknak, a szíve alatt - lelkesedett az. - A vérét adta ő is az eszméiért, mint az instruktor elvtárs...

No de ezektől az egyenes szavaktól közömbös Bódog tovább nem maradhatott.

- Megteszlek tagnak az akciócsoportba, pap elvtárs! - kiáltotta. Jóleső bizsergés formájában érkezett a megnyugtató érzés, hogy véget vetett a klerikális reakciónak Meglásdon.

14. PÁRT A KÖZPONT

Attól, hogy maga a pap ajánlotta fel, hogy a hívők a templomot elhúzzák az utca közepéről, vagyis a forradalom útjából, Bódog szárnyakat kapott. Ezt gondolta magában:

„Nem ismerünk lehetetlent! Ha sikerül a papnak eltüntetni a templomot, újjáépítjük mi az Elvtárs Szavaival a hátunk mögött az egész Meglásdot!”

Megállt itt. Nemcsak azért, mert vége volt a gondolatnak, hanem mert elbizonytalanodott az Elvtárs szavai irányát illetően. Megszólalt ekkor a távolban Riska, s neki köszönhetően így javíthatta ki Bódog önmagát :

„Hátam mögött a tehén bög. Az Elvtárs Szavai tehát előttem lebegnek!”

E tájékozódásban Melinda szavai is megsegítették:

- A Párt a központ!

Azt értette ezen, hogy amennyiben a meglásdiak életében a párt a középpont, úgy a pártszékháznak a falu közepén kell lennie.

- Párt-szék-ház? - ágaskodott az instruktor Bódogban. - Miért „szék”-ház? Mit akar azzal a klerikális reakció mondani? Hogy megbénítanak az elveink, ezért ülünk?

Közbevetette ekkor a pap, hogy megszűnt a klerikális reakció Meglásdon. Akkor meg ki akarja mondani? Ellenséget kutatva nézett széjjel Bódog.

Az ifjúsági szervezet titkára a nyelvszakos tanárra gyana- kodott, mások az asztalosra tippeltek. Érdekes téma, ismerte el Bódog, ám nem szerepel az Elvtárs „Tézisei” között. Úgyhogy a találgatások fonalát a következő ötlettel vágta el:

- A székeket kidobjuk. Pártgyűlésen ezentúl állni fogunk!

Többen jelezték ekkor, hogy a hirtelen támadt megoldással baj van. Egyrészt azért, mert kialvatlan kérdéseikkel meg fogják zavarni a plénum munkálatait az eddigi gyűléseket átszunyókálók. Másrészt meg elterjed a hír, hogy a meglásdi pártbizottságnak nincs pénze székekre.

Belátta Bódog, hogy van igazság a megjegyzésekben, ezért két dolgot azonnal elhatározott: Egy: utasította „Melinda

elvtársnőt” arra, hogy párttitkárként növelje a tagok kommunista öntudatát. Kettő: Székek helyett vásároljanak padokat. Azok még többre kerülnek, vagyis az a hír fog elterjedni, hogy Meglásd a bőség útján halad.

- Az Elvtárs Téziseinek valóra váltása közben rátérünk a bőség útjára - szónokolt Bódog, majd áttért saját magára. Vagyis felvett egy előre odakészített féltéglát, mely a meglásdi építést jelképezte, majd döngetni kezdte azzal a mellét:

- Vezessen bennünket a forradalmi lobogás! - A Riska patája által ütött sebből szivárgó vérére gondolt.

Vörös Berta kért szót az első sor mellveregetés után. Majd ahogy megkapta, kifejtette, hogy Bódog elvtárs mozgalmi mellére szükség lesz Meglásd forradalmi átépítése alatt, verje ezért valami puhábbal a mellét.

A rendőrtiszt találta meg a megfelelő szerszámot. Saját bikacsökét, azaz a faluét, melyet ő használt.

- Tessék, Bódog elvtárs - mondta a rendőrtiszt az ünnepélyesre sikeredett bikacsök-átadás közben. - Ez hol puha, hol kemény. Attól függően, hogy a forradalom ügye milyen bánásmódot követel meg.

Kézbe vette Bódog az említett szerszámot. Meglepődött azon, milyen rugalmas eszköz, ezért Bertának hálás pillantással köszönte meg a javaslatot.

Na majd azzal az asztalra csap! Miért, ha nem mozgalmi éberségből, Felszegi Jóska gúnyos mosolya jelent meg szeme előtt.

- Ezután másként folyik a kommunista építés, Jóska elvtárs, mint eddig! - vetette oda igen határozottan.

- Dicsértessék a kommunista Meglásd - köszönt vissza a megszólított. Kezében ásó volt, azzal pizmogott egykori háza fundamentuma mellett, amikor a népes delegáció, vagyis a forradalmi átalakulás bizottsága megállt mögötte.

- A régit temeted, vagy az újat építed, Jóska elvtárs? - tette fel neki Bódog a kérdést.

Megállt a munkában Felszegi Jóska. Nézte elvtársait, s nem jött szó a szájára. Ugyanis azt tudta, hogy a pártbizottság által megjelölt új helyre húzza fel a frissen lebontott házát. Tudta még azt, hogy az új alap megegyezik a régivel, a változás az, hogy most a párt a központ.

Megunta a Felszegi Jóska némaságát a pap, aki abban saját kudarcát látta, vagyis úgy gondolta, hogy azonnali választ

kapnak, ha annak idején jobban megtanítja neki a katekizmust, ezért Bódog kérdését így egyszerűsítette le:

- Építész vagy romboldsz, fiam?

Melinda, aki párttitkár lévén második embere volt a bizottságnak, nem örvendett annak, hogy a pap közbe-közbeszól, mint ahogyan azt is helytelenítette, hogy a tiszteletes tagja az akciócsoporthoz. Ám instruktor lévén, Bódognak nagyobb szava volt, mint elvtárs-feleségének, akinek különben bizalmas embere a falusi rendőrpáncsnak lett, vele s a pótbikacsokkal hármasan járták újabban a falut.

Úgy vélte, hogy a pap kérdésfeltevésében megvan a lehetőség arra, hogy a reakció felüsse a fejét. Elég, ha tiszta tudatlanságból azt válaszolja Felszegi Jóska, hogy ő rombold. Ki rombold, kérdik azok, akik ideológiai szempontból kevésbé felkészültek. Egy párttag rombold. Miért teszi, hiszen a pártbizottság építésre szólított föl... Úgyhogy fogta, és átalakította a kérdést:

- Építész vagy építész, Felszegi elvtárs?

Az újabb beavatkozás még jobban megzavarta a Jóska esztétét. Azért, hogy szégyenben ne maradjon, válasz helyett feltette kedvenc kérdését:

„Részt vehet-e a közgyűlés munkálataiban az a párttag, aki nem mutatja fel tagsági könyvecskéjét?”

Bódogot, mert érintve érezve magát, a kérdés ezúttal is zavarba hozta. Észrevették zavarát az akciócsoporthoz tagjai. Volt, aki megértően a sarokba nézett, ahol felfedezte a régi gerendákat, melyek az új ház gerendái lesznek. A rendőr elmosolyodott, s tréfásan felemelte mutatóujját. Amit Felszegi Jóska természetesen félreértett, s szíve fölül, a belső kabátzsebből előkapta vörös könyvecskéjét, hogy azzal igazolja magát.

Anti, aki egy ideológiai kurzusnak köszönhetően feltornázta magát a falumegújító forradalmi pártbizottság magaslatára, gyakorlatias ember lévén ezt kérdezte:

- Megszáradt a beton, Jóska?

Ez igen! Ez már a Felszegi Jóska kedvére való kérdés volt. Térdeplő helyzetéből felállt, és készségesen magyarázta, hogyan bontotta le a régi házat, takarította meg utána a helyet, és ásott új alapot, mely pontosan a régi helyén áll, csak hogy akkor még nem a párt háza volt a központ.

- Mert az a lényeg - vágta ki Felszegi Jóska -, hogy a párt kerüljön a központba!

- Akkor te tulajdonképpen építesz! - foglalta össze nem minden él nélkül a pap személye ellen Melinda a hallottakat.

Hallani ugyan mást is hallottak. Kopácsolástól volt hangos az egész környék. A szorgalmas falusiak egy új, forradalmi Meglásdot építettek.

„*Forradalmi Felszeg!*” - A plakáton, amit ekkor látott meg a Felszegi Jóska új kerítésén, felismerte Győző fia keze írását. Melegség öntötte el a felfedezésre, vagyis megdobbanva szíve, megújult a forradalmi láng az ingén. Győzőről Riska jutott eszébe, majd a ház, mely a régi Meglásdban otthont adott nekik, ám amelyiket nekik is lebontaniuk meg újraépíteniük kell.

S ettől a nemes érzéstől megújulva, rájött, hogy ugyanúgy, ahogy Jóska szavait Melinda, az ellenőrző körút tapasztalatait neki is összegeznie kell.

- Tapasztaltuk, elvtársak - mondta -, hogy Meglásd mozgalmi átalakítása a tervek szerint történik. Következzen tehát: az új pártház meg a kommunista búza!

Mindannyian lelkesen és hosszasan tapsoltak; legodábbban talán Vörös Berta.

15. EGY FALU, EGY HÁZ

A falu központjában állt végre Meglásd újonnan felhúzott pártszékháza, vagyis a régi helyén. Viszont...

Erre a szomorú „viszont”-ra Bódog egy nyugtalan éjszaka jött rá.

Megint csak az ő Riska tehene segítette hozzá a felismeréshez. Elnyújtott panaszos hangja behallatszott egész a központig, Bódog maga sem értette, mitől van ereje még mindig bőgni, hiszen amióta forradalmi feladatuk elvégezni útra keltek, senki sem nézett feléje. Ő legalábbis nem, Melindáról tudta, hogy nem hurcolja be az Elvtárs szavait az istállóba, a Győző gyerek pedig fejni nem tanult meg, nem fért bele az ötéves terv rá vonatkozó forradalmi nevelésébe. „A falu fölé emelkedik a Riska hangja!”

Ez volt az alapja annak a kommunista gondolatsornak, mely egész Meglásd jövőjét új, szélesebb sínekre helyezte.

„Ezzel szemben a pártház....!”

Ez volt a szikra, ez a forradalmi kapcsolat, mellyel mozgalmi éberségéről tett tanúbizonyságot Bódog.

Vagyis addig, amíg a Riska hangja a falu fölé emelkedik, az új pártházat csak a közvetlen közeléből lehet látni, nemcsak és elsősorban nem azért, mert éjszaka sötét van, s a párt házat elfelejtették kivilágítani, hanem mert túl alacsonyra építették. Más szóval nem emelkedik Meglásd fölé.

„Márpedig - fogalmazta meg kifogását Bódog - nem azért építettük a pártházat a központba, hogy ne lássuk, vagyis ne higgyünk a szemünknek!”

Elhatározta, hogy nemcsak kiszélesítik, hanem egyúttal meg is emelik a pártszékházat. Melyet ő konokul és mozgalmi éberségből pártháznak nevezett.

Melindával könnyű volt elfogadtatni a tervet, hiszen a párttitkár-feleség, régóta fájlalta, hogy a paplak gólyája magasabban fészkel, mint amennyire a „pártház” kéményét sikerült megemelni, vagyis a gólyának szabad rálátása volt a fontos központra.

- Elvtársak! - vetette fel az akciócsoporthoz előttr Melinda. - Ha valamire felnézünk, akkor az ne a paplak gólyája legyen, hanem a Párt háza!

A helyzetet mit sem segített, hogy maga a pap is tagja volt az akciócsoporthoz, és lelkesen támogatta a tervet. Lelkesedett a rendőrtiszt is, akit maga Melinda delegált a csoportba. És nemcsak ezért, vagyis Melindáért volt oda, hanem a kora is megszólalt. Vagyis a lába nem bírta már a lótas-futást a falusi pártbizottság ellenségei után. Ráadásul egyre nőtt azok száma. Bogár Marci például azt mondta a szomszédjának, miközben a tehenüket várták a csordából, hogy nem kellett volna átépíteni a falut; szomszédja meg arról biztosította Marcit, hogy számára a falu régi neve megfelel; pártgyűlés helyett a határba ment „tallózni”; Mag János szerint pedig az tudnivaló, hogy amióta az eperről lemondtak, abban az agyagban semmi meg nem termett. Na most, ha ő, a rendőr ezeket egy magasított párt-ház tetejéről gukkerrel figyelhetné! Ráadásul ha még egy őrtornyot is emelnének a tetejére...

Szó szót követett, mozgalmi éberség forradalmi öntudatot szűlt. Nemhiába járt Melinda ideológiai kurzusra a megyeközpontba, a változást a kommunista tudat kialakítása terén sürgette:

- Öntsék ki a lelkeket a meglásdiak a pártházban. Egyelőre a kocsmáros meg a boltos vetekszenek értük.

Az ifjúsági szervezet elnöke azonnal megsejtette a párttitkári gondolatmenet irányát. Ráébredve annak forradalmi voltára, így adta a többi tudtára, hogy helyesli azt:

- A traktorokat egy állomásba gyűjtöttük.

A pap egy lépéssel még nála is tovább ment:

- Egy akolba gyűjtjük a párt báránkáit.

Bódog a szívéhez kapott. Mi van? Nem vérzik talán? Vagyis nem lobog a forradalmisága? Más szóval: még a pap is túltesz rajta?

S ha már nem ő ötölte ki a meglásdi lelkeket összefogó forradalmi megoldást, legalább szóban formát neki ő adott:

- Felépítjük az új pártház helyére az újabbat, mely magas, és mindannyiunk számára otthont biztosít.

Hogy elejét vegye bármiféle tiltakozásnak, Melinda így fogalmazott:

- Egy falu, egy pártház!

- Magos! - adta jóváhagyását újra Bódog.

A rendőr a magáét hangoztatta: - Mindannyian a Párté vagyunk!

A pap széttárta karját, mint aki az Elvtárs beszéde szellemében fogant ötletet megáldja. Csupán Anti nem nyilatkozott. Majd amikor mégis, azt hozta fel, hogy magukra maradnak az állatok, ha a falusiak mind a pártházba költöznek be.

- Fejőbrigádok járnak majd a falut - vigasztalta meg őt Bódog, aki nem utolsósorban a Riskára is gondolt. Legalább nem bög majd.

Megint csak az ifjúsági vezető segített a tervezésben:

- Egy helyre tereljük őket.

Bódog maga is érezte, hogy a fejőbrigádok körül valami sántít, úgyhogy megörvendett a javaslatnak:

- Forradalmi ötlet, elvtárs - gratulált. - Majdnem annyira, mint az enyém, amikor a táviratot kiötöltem!

A féltégla után akart nyúlni, hogy verje vele a mellét, Vörös Berta viszont a bikacsököt nyújtotta.

- Az istállókat is lebontjuk - kiáltott Bódog örömittasan -, nemcsak a házakat! Minél több hely, annál több kommunista búza!

Ezt mondta, mert nem tudta szem elől téveszteni feladatát, melyért instruktorrá választották. S látta már magát a pártház tetejéről a meglásdi kommunista búzatenger fölé hajolni.

- A pártbizottság a legfelsőbb emeleten lesz - nyilatkozta ki első örömeiben. Ám alig mondta ki, megbánta máris. Hiszen azt a legutolsónak fogják nevezni a pártonkívüliek.

- Nem lesz pártonkívüli! - mondta határozottan Melinda. - Aki nem lép be, annak a pártházban nincs helye.

Melinda szavaiból Anti az állatok ügyében erőt merített. - Belépnek akkor az állatok is a pártba?

Lehurrogták. Újra próbálkozott: - Elönti a ganélé a párt-házat!

Újabb kételyére nem is figyeltek, mert akkor meg az ifjúsági szervezet vezetője ajánlotta, hogy a földszintre költöztessék be a traktorokat, az állatok menjenek az első emeletre, arravaló a lábuk. Erre viszont Boci Panni, aki éppen tagfelvételi kérelmét jött beadni, ellenkezett. Azzal, hogy az ő tehene lesántult, nem tud felmenni az emeletre.

- Levágjuk! - mondta erre Melinda, a kommunista fegyelem rendíthetetlen híve.

Ám még ezzel sem oldódott meg a földszint ügye. Bódog ugyanis a földszintet akarta már a pártbizottságnak, attól félt ugyanis, hogy a tehenek kiszabadulva lelegelik a kommunista búzát. Legeljenek inkább a tetőn!

Jelentkezett viszont a pásztor, hogy neki mélységiszonya van. Mellé állt az állatorvos azzal, hogy a földszinten elhelyezett állatok párja melegítené az egész pártházat.

No de a sintér sem nyugodhatott, ha egyszer az állatorvos szóhoz jutott, és felvilágosította az akciócsoport tagjait, hogy nemcsak az állati pára halad felfelé, hanem vele együtt a marhavész is! Megtámadhatja a pártbizottságot...

Végül is a megyei pártbizottság részéről érkezett a mozgalmi megoldás. Vörös Berta kopogtatott be a sürgönnyel. Mielőtt azt felbontotta volna, biztosította Bódog az átnyújtót arról, hogy a postai munka fontos lévén a párt szempontjából, a postamesternő hivatala közel kap helyet a pártinstruktoréhoz. Ezzel bocsátotta el Vörös Bertát:

- Kis harcias jelszavakat fogalmazunk együtt!

Majd felolvasta az egybegyűlteknak a táviratot: *„Hirdessétek az Elvtárs Gondolatait a magasból!”*

Ez ugyan ellenkezett az általa képviselt vonallal, de meg is egyezett a korábbival, úgyhogy mindkettő ellenzőinek tette fel a pártos kérdést:

- Ellenségei vagytok az Elvtársnak?!

Az egyöntetű „nem” után a Győző fiú által vezetett Sólyom-csapat verse jelezte, hogy mindannyian a helyes úton járnak:

*„Egy falu, egy Párt, egy akarat,
Holnapután felhúzzuk a falakat!”*

16. VÖRÖS BERTA PILLANATA

Kihallgatást kért az akciócsoporttól Vörös Berta. Szövegét így kezdte:

- Tekintve, hogy a Riska tehén adta meg az első rúgást...

A Bódog mellére tekintett, bár arra, vagyis az instruktor forradalmi lelkesedésére akkor még nem tért rá. Javasolta viszont, hogy tartsanak fenn egy külön emeletet a forradalmi gondolatot elindító állat számára.

- Legyen Riska - mondta, mert rá gondolt - első tehén a tehenek között!

Tetszett a gondolat az akcióbizottság tagjainak. Kivéve Antit, aki a tehene nevében sértve érezte magát; mégsem kért szót. Melindát kezdetben zavarta a tehén szerepének megerősödése. Viszont az adódó párhuzam csábítónak mutatkozott. Hiszen ha van első tehén, akkor lehet első asszony is. Igaz, hogy ő pártvonalon elérte már azt, amire vágyott, lévén ő a meglásdi párttitkár, viszont ha megkapná az „első asszony” címet, annál nagyobb még egy férfi instruktor sem lehet!

A boltos csupán megfigyelőként volt jelen, a forradalmi javaslattól mégis tüzet fogott. Lelki szemeivel látta már a kommunista jelzővel ellátott üveget, melyben a Riska tejét árusítják.

- Minden tej kommunista lesz Meglásdon - vetette ellen az ifjúsági szövetség elnöke. Bár azt maga is elismerte, hogy a Riska első kommunista a kommunista tehenek között, úgyhogy inkább csak nyelvi vitába keveredtek, amikor azt kellett eldönteni, hogy a „kommunista Riska teje” vagy a „Riska kommunista teje” változat nyerje a szűk körben meghirdetett pályázatot.

Végül is a pap ajánlotta az elfogadható megoldást:

- Legyen „Riska” a tej neve Meglásdon, s írjuk ki alcímnek azt, hogy „kommunista tej”! A Riska tejét viszont ne literre árusítsuk, hanem a „tiszteleteinken” kapjon abból egy korttyal az, aki az Elvtárs portréja elé járul.

A javaslattól meglágyult Melinda a pap irányában. Hiszen látta már, hogyan lepik el a Riska számára fenntartott emeletet a messzi földről odasereglett „Haza Sólymai”, akiknek Melinda

mint „Meglásd első asszonya” megfeji az első kommunista tehenet, vagyis Riskát.

A tejet pedig, a meglásdi kommunistát arany kehelyből, a pap kezéből isszák, az Elvtárs portréja előtt.

Hiába fogadták el javaslatát, Vörös Berta izgalma nem csökkent. Sőt, enyhén remegett karja, amikor a szolgálati táskájába nyúlt. - Arra gondoltam - mondta ugyancsak remegő hangon - hogy az instruktor elvtárs fázik...

Bódogot váratlanul érte az, amit ő támadásnak tekintett első félelmében. Azonnal megpróbálkozott a kellemetlen kérdés elhárításával:

- Rosszul fogalmaz a postamesternő. Instruktorként legfeljebb hidegem van, nem fázok. Nem itt! A Párt házában bennünket a forradalmi hit melegít. És majd az új, mozgalmi Meglásdon meleg lesz...

Az igazság az, hogy fázott, viszont nem vallotta be, ne-hogy letörje a többieket, akik éppen forradalmian lelkesedtek. Mégsem a hideget tartotta legnagyobb bajának. Hanem azt, hogy legutóbb nem élénkült meg forradalmi lobogása, a sajátja. Hiába dobbant szíve nagyot a megyei távirat olvastán, mellét újabb kupica vér nem lepte el. Alig várta már az ülés végét - hadd ellenőrizze a vécében, felhúzza ingét, hogy sebe behegedt-e.

Alig gondolta ki ezt, Vörös Berta kihúzta kezét a postamesteri táskából. Azzal együtt pedig egy kötött blúzt, amit kifordított, és így kifordítva felmutatott az akciócsoport tagjainak.

A blúz fonákjára egy tömlő volt ráerősítve pumpával!

- Úgy gondoltam - kezdte a magyarázatát Berta -, hogy a Bódog elvtárs vére...

Harmadszor állt az elájuláshoz közel Bódog. Legyengült testét előbb a megyei inspektor elvtárs örömhíre tántorította meg, másodszor a lelkes azon közlése, hogy maga is hallgatja, sőt rögzíti az Elvtárs beszédét, ezúttal pedig a Vörös Berta forradalmi pillanata... mert már annak tartotta, régen nem ellenforradalmi támadásnak.

Hiszen az asszony nem ellene, hanem mellette érvel! Kis-előadásának lényege pedig az volt, hogy a falu forradalmi átalakítása érdekében vigyázniuk kell a kommunista csodára, vagyis miután mindannyian meggyőződtek arról, hogy a Bódog vére folyása az „instruktor elvtárs” forradalmi lobogása tulaj-

donképpen, kímélni kell azt, hogy tovább tartson. Egy pumpával ellátott szerkezettel, vagyis egy csoda-helyettesítővel, mely diszkrét és kommunista. Olyan meggyőzően érvelt, hogy a jelenlévők tapsban törtek ki. Míg a taps tartott, kielemezte Bódog a Berta beszédéből a vele való csalafinta, vagyis mozgalmi összekacsintást, s hogy vele az ügy érdekében összejátsszon, azaz hogy ne árulja el vére folyásának megszűntét, vagyis forradalmi lángjának kihunyását, így szólalt fel:

- Hogyha mindez a Párt érdekében történik, elállok én attól, hogy igaz forradalmár véremet hullassam a továbbiakban.

- Ebből is kiviláglik Bódog instruktor elvtárs forradalmisága! - szötte tovább a szót Melinda, aki elsősorban nem férjét, hanem jövőendő titulását féltette.

Meglebegtette a visszakapott bikacsöket a rendőrtiszt, miközben szilárd elhatározással a következő ígéretet tette:

- Bódog elvtárs első lesz az elsők között, arról én gondoskodom!

Kíváncsiságát nem tudván türtőztetni, no meg a pillanatot érettnak ítélvén meg, az ifjúsági vezető, foglalkozását tekintve gáz- és vízszelű, megfogta a kézi vezérlésű pumpát, és alkalmazni kezdte.

A vörös folyadék, mely a megtévesztésig hasonlított Bódog instruktori vérére, s amely Berta által egy körkörös futó tömlőbe lett elrejtve, a blúz alá, első szorításra kibuggyant. Bizonyítva a falu forradalmi átalakulását áhítozók győzelmét a tamáskodók felett.

Alig öltözött át, illetve be Bódog, berontott a pártházba a Riska elszállítására delegált bizottság. Egyenként jöttek be a tagok, hogy a feszültséget fokozzák. És mind közelebbről lehetett hallani a Riska hangját, vagyis bőgését. Ám amikor már a tehenet várták, a Győző gyerek lépett be - kezében a magnóval.

- Kommunista gyerek! - kiáltotta nagyapja, a meglásdi pártbizottság egykori titkára, s aki mellé állva támogatta a fiút.

- Az éhség miatt tántorog - mutatott unokájára - hiszen egy kerek hónapja nem evett. Annál nagyobb viszont a mozgalmi öntudata! - Azzal kivette a gyerek kezéből a magnetofont, s a feje fölé emelte, hogy mindenki lássa.

- Hol a Riska? - kérdezte Bódog rosszat sejtve.

- Tömik - világosította fel tömören Felszegi Jóska - az állatorvos meg a sintér.

- Az utolsó pillanatban... - folytatta diadalittas beszámolóját a volt párttitkár. - A Riska utolsó leheletét, vagyis bőgését vette fel az öntudatos gyerek!

Megint csak Vörös Berta találta fel magát, mert ez volt az ő forradalmi pillanata, kétség hozzá nem fér.

- Állítsuk múzeumba a Riska kitömött testét!

Kitűnő ötlet! Bódog, akinek fejében elrendeződtek újra a dolgok, meg is találta a múzeum számára a helyet. A földszint a traktoroké, világos, még hogyha a motorina nem is érkezett meg. Az első emelet a teheneké, következnek a sertések meg a falusiak. Viszont a pártbizottság meg a falu lakói közötti emelet berendezhető a Riskának.

- Körmenetet szervezünk, elvtársak - kiáltott fel a pap - felmutatjuk azon a Riska patáját, mellyel a Bódog elvtárs mellén a sebet ejtette!

- Nem a pártház körül - ellenkezett Bódog, aki féltette a még meg sem fogant kommunista búzát.

Ám a papot nem lehetett leállítani. Kitalálta a múzeum sarkába a mozgalmi jászolt, ahol a forradalmi átalakulás elleni vétkeiket vallhatják meg Meglásd lakói. S akit felmentenek bűne alól, azt egy kar, mely Riska patáját jelképezi, vágja mellbe, ugyanott, ahol Bódog elvtársat Riska.

Felugrott ekkor ültéből az ifjúsági vezető, és megígérte, hogy a műpatát ők elkészítik a traktorállomáson. Javasolta ugyanakkor, hogy nevezzék el a Forradalom Patájának.

Míg a többiek szabadon lelkesedtek, kézbe vette Bódog a Riska még preparálatlan csülkét. S miután megállapította, hogy jó fogás esik rajta, legyezni kezdte vele kötött blúzát, azt, melyet Bertától kapott. A Riska csülke bevált, vagyis a vörös folyadék vér gyanánt ráömlött a blúzra.

- Elvtársak! - próbálta hangját az újfajta forradalmi lobogástól felbátorodott Bódog. - Elvtársaim! - jött meg elégedettségéhez a gondolat. - A múzeumot, bár Riskát még csupán tömik, felavatom. Felhúzzuk hozzá a pártház falait is, mely neki otthont ad. A forradalmi lobogás egyikünket se hagyja nyugodni! Végeztem.

Elérkezettnek találván az időpontot, nagyapai minőségében a volt párttitkár bekapcsolta a magnót, majd a Riska bőgésével a háttérben ezeket mondotta:

- A Riska hangját szolgáltató magnót, elvtársak, a múzeum falára kiakasztjuk. Hej, mennyi történelmi jelentőségű beszédet rögzítettek vele! Azoknak köszönhető az új, a forradalmi Meglásd!

- Megláttuk! - kiáltották az elszánt akciócsoport-tagok. - Éljen a Párt, éljen az Elvtárs! - csujogtatott a nőbizottság elnöke.

Végszóra behozták a kitömött Riskát.

17. VÉGE MEGLÁSDNAK

Az új pártházat avatták. Bódog arra gondolt, hogy kitűnő alkalom az avatás megmutatni, mennyire forradalmi a falu, melyet maga alakított át. Éppen ezért kirendelte annak apraját-nagyját a buszmegállóba, hadd fogadják virággal és tapssal a megyeközpontból érkezetteket. Meglepetést is tartogatott számukra: a kommunista búzát. Vagyis tartotta magát a fogadalmához. Kibővítette a pártházat, valamint kitermesztette a meglásdi kommunista búzát, valóra váltva a megyei inspektor elvtárs forradalmi álmát.

Minthogy minden kezdet nehéz, annyi búzaszálat, amennyiből egy kéve kikerülne, nem tudtak learatni Meglásdon, hiába vetették be a földeket búzával. A föld ellenkezett, a búza helyett eper dugta ki a fejét - míg fel nem léptek ellene. Létrehozták ekkor az epret gyomláló bizottságot, melynek egyetlen feladata volt járni a földeket, és kivágni az eperpalántákat. Kezdetben csupán a legbizalmibb elvtársakat gyűjtötték össze egy mellékbrigádba, mely a gyomirtók felügyelete alá tartozott, utóbb annyira meg kellett növelni a számukat, hogy külön kezeslábast kaptak, meg indulót. Természetesen az „instruktor elvtárs” éber tudatú Győző fia bizonyult a legjobb rigmusfaragónak.

Egy emberként várt a falu a buszmegállóban. Meglásdi népviseletben, vörös pántlikásan középen Melinda, lévén egy személyben az instruktor, vagyis Bódog elvtárs-felesége és a falu párttitkára, aki ráadásul készen áll arra, hogy kisegítse lélekjelenléttel Bódogot, ha az Anti lánya elájul a kommunista búza átadása közben. A búzakoszorút a szomszédból kapták. Kölcsönbe, így tudta a falu népe. Anti járta le a lábát térdig, hogy egyáltalán megvehessék. Kölcsönről szó sem volt, hiszen a meglásdi kommunista búzában azok nem hittek. A cél szempontjából mindegy volt. Vagyis kaptak két kévével, melyeket a pap egy közös tiszteleten megáldott, majd egy hétig előtte, egy hétig utána mondták kórusban a „Mielvtársunk”-ot, hogy a Kacska Rózi fonta koszorú szét ne bomoljon. S ahogy a buszmegállóbeli „elvtársvárásból” nem, úgy a közös tiszteletekből

sem vonhatta ki magát senki, még a betegek sem. Mindannyian összegyűltek a hallban, hogy együtt mondva a Mielvtársunkot tudatosítsák közös erejüket, meg maguk valamint a magok összetartozását.

Ekkor jelentkezett először a helyhiány. Nosza, két tartóoszlopot azonnal kivertek, mégsem lehetett látni a hátsó sorokból a papot. Bódognak alig kellett szelíd szóval rendreutasítani a kőműveseket, újabb hármat úgy a helyen széjjelverték. Igaz, hogy a folyosókon is álltak, de nagy vonalakban meg volt oldva a nehéz kérdés. Az avatás alkalmával viszont nem a díszteremben, hanem a földszinten akarta Bódog fogadni a jeles vendégeket. Ezért az ott rozsdásodó másfél traktort elszállították régi helyére, az egykori megleszi traktorállomásra, és sorsára hagyták. Jobb lett volna fedezéket keresni nekik, ám a traktorállomás farészeit eltűzelték az első hideg napon.

Nem minthogyha elfeledték volna az akcióbizottság kezdeti ígéretét, hogy majd a földszinten, illetve az első emeleten elhelyezett állatok lehelete melegíti ki a pártházat. Viszont az állatok, két házinyúl kivételével, elhullottak a marhavész következtében. Emlékezzünk arra, hogy meg nem válogatott szavai miatt az állatorvost „leváltotta” Bódog. A szérumot, mellyel a marhavész ellen a harcot felvehették volna, hagyták elfolyni a pátházba való költözés közben. Úgyhogy a sintér feladata lett az állatállományt sebtiben eltakarítani.

Régen volt az! Csoportos kommunista szellemben való nevelésüknek is a legelején...

Állt tehát Bódog a vendégekre várva a buszmegálló díszpadja mellett. Mennyi mindent látott az a pad! Illetve elődje, mert arannyal bevont új padot készítettek. Azon a régin aludt Bódog első éjszaka, miután a Forradalom Útján táskarádióval a kezükben elindultak. Dehogyan volt ő akkor még pártinstruktor! Viszont az Elvtárs gondolatai már megfogantak a lelkében.

Akkor már és még vérzett. Azokra a hősi napokra emlékezve nosztalgiával tele kapott a szíve fele. A mozdulattól a pumpa összeszorult, s a forradalmi lobogást jelképező festéket, mely vérét helyettesítette, kilötytentyentette a mellére. Vörös Berta találmányát, a csodahelyettesítő kezdetleges pumpát addig tökéletesítette a szerelőbrigád, hogy nemcsak véreznie nem kellett a Bódog sebének, hanem attól is megkímélték Bódogot, az instruktorrá avanzsált meglásdi csodát, hogy nyomnia kelljen a pumpát; elég volt behajlítani a karját.

Most, hogy nosztalgiából ösztönösen behajlította, kilötytént újra mellére a festék, vagyis megújult, bár szándéka más volt, forradalmi lobogása. Nocsak. Az akcióbrigád külön erre a feladatra kiszemelt tagja jelezte a lobogást, intésére pedig a forradalmi falu üdvivalgásban tört ki:

*„Bódog elvtárs,
Miénk Meglásd!”*

Észrevette ekkor Bódog, hogy a falu, vagyis a pártház tetejéről integetnek. Ez volt a jel arra, hogy közeledik a busz. Hátranézett, hogy megvan-e még a búzakoszorú, ám azt látta, hogy az annak átadására kiszemelt gyereket ájultan ápolják a földön. Mi mást tehetett volna, szúrós szemmel nézett Antira, amiért az ragaszkodott hozzá hogy lánya adja át a kommunista búzát. Pedig társadalmi munkában még a szúrós szálakat is kigyomlálták, csak hogy az allergiás gyerekek baja ne essen...

- Mit tegyünk? - kérdezte kétségbeesetten Melinda.

Víz nem volt a faluban, mivel a vízz szállító ciszterna oldala kilyukadt, a kutakat meg betemették földdel, hogy minél nagyobb felületen termesszenek kommunista búzát. A gyerek tehát egyelőre nem fog magához térni. Intett hát Bódog Melindának, hogy húzzon térdharisnyát, s maga vegye át a koszorút. Időközben s azért, hogy a falusiakat ne demoralizálja a váratlan baleset, elmondatták a töltelékként kitűnően alkalmazható versikét:

*„Asztalunk lehúzza
Kommunista búza!”*

A búzakoszorú el volt hát intézve. Felkapta ekkor Bódog a csákányt, hogy azt maga adja át. A forradalmár falut befogadó pártház rendhagyó felavatásának ugyanis azt szánták, vagyis az utolsó közfal eltávolítását, a földszint, azaz a gyűlésterem bejáratából.

„Ne válassza el mozgalmi lelkünket fal!”

Ez volt a Melinda jelszava. Előbb csak a lakások bejárati ajtaját szerelték le. Azután megszervezték a közös étkezést. Sőt, együtt főztek, amikor az élelmezési brigád sikereket ért el a beszerzés frontján. Kompótot készítettek, amikor még használhatták a ciszternát.

- Kilyukadt a ciszterna! - figyelmeztetett a szerelő még időben. Ám a tetőre küldték, ahol a hangszóró megjavításában kellett segédkeznie. Ugyanis aznap reggel már nem lehetett hallani a Riska bőgését, amire általában ébredtek, s féltő volt,

hogy elmarad az estéli közös tisztelet természetes járuléka, részlet az Elvtárs valamelyik történelmi jellegű beszédéből.

Tülkölt a busz, Bódog még egy utolsó slukkot pumpált a vérét helyettesítő léből, majd forradalmi öntudattal arcán köszöntötte a megyei párttitkárokat. Szíve a helyéről majd kiszökött, amikor közöttük az első titkárt meglátta.

- Kicsúcsosodik, megyei első titkár elvtárs - mondotta Bódog -, jelen ünnepünkben forradalmi lobogásunk. Ideológiai-lag elmaradt falu volt Meglásd, csupán a reményünk emelkedett fel az Elvtárs Gondolatainak magasára. Éppen ezért lebontottuk, majd újraépítettük a falut. S nemcsak kiszélesedett az egykori alacsony pártház, hanem kibővült, felemelkedett, faluházzá, pártfaluvá lett. Melynek legfelsőbb emeletén - a megyei pártbizottság sugallatának megfelelően - székel a pártbizottság, azaz nem székel, hanem padol, ugyanis a székeket kidobtuk... Gyűléstermünk megmaradt oszlopát viszont tüntesse el egy utolsó csákánycsapással, mely számára az első, a megyei első titkár elvtárs! Éljen a Párt! Ne válasszon el bennünket fal! Bölcs vezetőnk nekünk az Elvtárs!

Ezeket mondva, a díszcsákányt átadta az első titkárnak. Nem említette a búzát, úgy gondolta, majd csak az elragadtatás tetőfokán hozakodik elő vele. Közelinek tudván az időpontot, Melindát maga mellé húzta Bódog, hadd legyen kéznél.

- Összedől a falu! - hallotta ekkor háta mögött a Felszegi Jóska hangját. Hátra sem fordult, arccal a díszcsákánynak határozta el, hogy azon nyomban, ahogy a vendégek elmentek, kirúgja Felszegi Jóskát egyszer s mindenkorra a pártból. Vagyis a pártházból, egyben a faluból.

Két Haza Sólyma díszkesztyűt adott át ekkor a megyei első titkárnak, hogy a díszcsákányt első titkári keze azzal fogja meg. Az ünnepi pillanatot vakuval megörökítve, a Vörös Csillag fotósa sajnós megvakította a szomszéd faluból kölcsönként tenyészvikát, mely a meglásdi kommunisták sikereit volt hivatott szemléltetni, aminek a vége az lett, hogy a borzolt idegű állat megkergette az első sorokban ünneplőket. Félelmében a pap lehasalt, amin a kórus csintalanjai nevetni kezdtek.

No de a titkár a kommunista versenyben elért első helyezést látta a bikában, nem a szarvát, úgyhogy felemelte a csákányt, s vele az oszlopba belevágott.

Hatalmas robajjal dőlt össze az épület. Betemette a felvert por az ünneplő sereget, mely nem is értette meg - leg-

alábbis az első pillanatokban -, hogy mi történt. A rendőrtisztre gyanakodtak, hogy elsütötte a pisztolyát, Győzőre, hogy hangulati aláfestéssel támasztja alá legújabb műsorát, a traktor-állomás szerelőjére, hogy feltalálta a rakétát, mely a forradalmár falu dicséretét viszi meg más égitestekre.

Az ünneplő tömeg fölött hosszú ideig a Riska rekedt hangja süvített, melyet a meghibásodott magnó megállás nélkül szolgáltatott a romok közül.

- Győztünk! - kiáltott fel a Győző gyerek.

Mintha intésre, skandálni kezdték egyszerre az éber meglásdiak:

„Megláttuk! Megláttuk!”

18. MEGSZÜLETIK PÁRTOS

- Elpusztult Meglásd, megszületett Pártos! - kiáltotta a megyei első titkár, a romokra felkapaszkodva.

Kezében mikrofont tartott, amit az ifjúsági vezetőől kapott, s aminek hosszú és igencsak dialektikus története volt.

Az egész a rendőrrel kezdődött. Megígérték neki, hogy a pártház tetejéről távcsövön keresztül felügyelheti a forradalom ellenségeit. No de hogy a mozgalmi ötlet menet közben pártfaluvá erősödött, gukkerével a rendőr mindössze a búzaföldeket szemlélhette, illetve a kopár földet, ugyanis a kommunista búza az agyagos talajban gyökeret nem eresztett. Megmondta azt Pece Bandi még vetés előtt, de letorkolták, megbélyegezték, az első lett, akinek az ablaka elé tükröt szereltek, hogy azon keresztül figyelje őt a pártház tetejét el nem hagyó éber rendőr.

- A Párt előtt nincs titkunk! - ez volt a jelszó. Melyet a megyei instruktortól hallott Bódog és nagyon megjegyzett.

Ám a rendőr nemcsak a párt szeme akart lenni, hanem a füle is egyben, úgyhogy felszerelték a mikrofonokat, vagyis a tetőről a fal mellett leengedték. És hogy azokat bármikor használni lehessen, kiemelték az ablaktáblákat a helyükről. Víz nem lévén a faluban legalább az ablakpucolás kérdése megoldódott, meleget pedig az elhullt állatok úgysem tudtak szolgáltatni a földszintről, ahogy tervezték, s az a néhány fokos csökkenés már nem számított. Fagyott bent úgyis. Buzdító szövegét tehát a megyei első titkár egy pótmikrofonba mondhatta, melyet az ifjúsági vezető, civilben gáz- és vízszerelő állandó jelleggel a farzsebében hordott.

Meglásd romjain álltak. Ahogyan a falak által felvert por szállta meg testüket, úgy ereszkedett rá nyugtalan lelkükre a kommunista öröm. Hiszen győztek. Megmondta a megyei első titkár is, hogy „felépült Pártos”.

Pártosnak nevezték el ugyanis az egykori Meglásdot. Éppen azért, mert annyira összenőttek, egyek voltak a párttal. A felavatás előtti nap még Bolond Ferkó is megkapta a piros könyvecskéjét, ugyanis személyazonossági helyett újabban

pártkönyvet osztogattak. Soha olyan boldog, mint az első titkár szavainak hallatán, Bódog nem volt. Sejtette, hogy a helyes úton halad, ám ezúttal maga a megyei első titkár elvtárs erősítette meg hitében.

Rúgást érzett a mellén, mintha megint a Riska patája illelné mellét. Hogyan lehet? - gondolta, hiszen a Riskát már kitömték.

Ám ők maguk bizonyították be, hogy nincs lehetetlen, megtörténhet tehát, hogy az, amit a mellén érzett, újabb kommunista csoda.

Pedig nem csoda volt az, se nem pata, hanem a mellére zuhant egy betondarab.

Azt érezte Bódog, hogy az örömtől menten elájul. Ezért, hogy a rövid eltűntével zavart ne keltsen, hátraszólt Melindának:

- A búzát, Melinda!

Vagyis hogy adja át maga a meglásdi azaz pártosi kommunista búzát az elvtársaknak, az Anti lányára, ki mellettük ugyancsak ájultan hevert, ne várjon.

- Büszkék vagyunk rád, Bódog elvtárs - kiáltotta a mikrofonba az első titkár. Miközben szabadon maradt kezével felemelte a Bódog karját. Erős volt az első titkár. Súlyemelő világbajnokságot nyert Teheránban, ezért, ha fél karját Bódognak felemelte, szakította vele egész felső testét. S ahogy szabadon maradt teste után a rom, valami vöröset fedezett fel rajta Felszegi Jóska. A Bódog pártkönyvecskéje volt, nem tudta eldönteni Jóska, hogy a Bódog blúzából hullott-e ki vagy a hozzájuk leköltözött tizedik emeletről származik, ahol korábban a pártbizottság székel.

- Mit csinálsz, Jóska? - kérdezte Bódog, meg lévén győződve arról, hogy a pumpát szereli le, kommunista módra bélelt forradalmi ingéről. Felszegi Jóska kissé oldalra billentett fejjel nézett rá, mint akit rajtakaptak. S minthogy zavarán nem sikerült úrrá lenni, feltette Bódognak kedvenc kérdését:

- Részt vehet-e a közgyűlés munkálatain az a párttag, aki nem mutatja fel tagsági könyvecskéjét?

- Megvan! - kiáltott ekkor fel örömittasan Melinda.

Majd felmutatta a térdzoknit, amit a romok közül éppen kiszedett. A Bódog fülébe pedig ezt súgta:

- A térdzokni megvan, viszont a búzakoszorút magával vitte Anti, aki elszaladt vízért az ájult lányának. Tud egy nedves árkot a megleszi határban. Most mit csináljunk?

Azt hitte Bódog, hogy menten elájul. Egyrészt azért, mert az öröm feszítette a mellét attól, amit a megyei első titkártól hallott, másrészt meg a beton is ráhullott. Most meg Anti!...

- Letapossa a búzát! - sziszegte, kiáltás helyett, hogy ne hallják a vendégek.

Érzékeny füle volt viszont a rendőrnek. Mihelyt meghallotta, rendelkezett, vagyis sípja segítségével utasította a sintért, aki az állatok elhullta után csősz lett, a meglásdi kommunista búza vigyázója, hogy eredjen az Anti nyomába.

Csámcsogás kíméletlen zaja ütötte meg ekkor a fülét Bódognak. Aki már legalább egy hónapja nem evett rendesen. Aminek oka nem az időhiány volt, mint kezdetben, amikor egy percet sem vettek volna el Melindával abból, amit az Elvtárs szavainak szántak; még csak nem is a pártház felavatásának izgalma okozott étvágytalanságot, hanem a forradalmár falu élelmiszerellátása akadozott olyannyira, hogy még neki, a pártinstruktornak is csak kenyérhéj jutott.

Hátranézett, s hát nem Pece Bandit látja, amint éppen egy szalonnavéget majszol? Még morog is a bőrnek. Amikor pedig a távolba nézett, hogy a Bandi pofáját ne lássa, mit fedez fel, körmenetet vezet a pap a romokon ...

- Leváltom! - Bódog maga sem tudta, melyikükre érti. Pece Bandit nehezen lehetett volna, mert nem volt ahonnan leváltania, Anti meg a pap az avatás pillanatától megszűnt tagja lenni az önmagát felosztatott akcióbrigádnak.

- Hívd Vörös Bertát - mondta, megint csak Felszegi Jóskának, mivel Pece Bandiban még annyira sem bízott meg. Vörös Bertát azért hívatta, hogy az intézkedjen, vagyis ő, aki kitalálta, vagy a szerelő, aki beállította, igazítsa a pumpán. Túl megnyílt a szája vagy mi, minek lövell annyira a festék! Észre sem vette, hogy a vére folyik. Melinda megvárta, amíg Bódog kiadja a megfelelő intézkedéseket, majd folytatta a suttogó monológot:

- Úgyse pártosi búza az, amit odaadtunk volna, ha Anti el nem viszi. Nem lehetne, csakis a morál fenntartása érdekében, valami mást nyújtani át, de azonnal? A kaktuszt például a pártbizottság irodájából itt éreztem az imént a talpam alatt. Szúrós az is, nem tűnik fel...

Válaszolni Bódog nemcsak azért nem tudott, mert képtelen volt eldönteni, meddig is mehetnek el forradalmi hamisításban, hanem mert olyan erővel szólalt meg Riska újból, hogy másra figyelni aligha lehetett. Oka ennek megint csak a szerelő volt, azaz hogy túl jól akart. Ám ahelyett, hogy felerősítette volna az első titkár hangját, bekapcsolta a magnót, vagyis a Riska bőgését.

„A kőszó!”, gondolta Bódog. Eszébe jutott, hogy azért bőgött szerencsétlen pára, mert ő a kőszót, amit a Riska békében nyalogathatott volna, elfelejtette behelyezni a jászol sarkába. Nem folytatta annak taglalását, mi módon indította el feledékenységé azt az eseménysort, mely a falu forradalmár átalakításához, vagyis Pártoshoz vezetett, ugyanis megérkezett Vörös Berta.

- Instruktor elvtárs! - kiáltott az fel, amikor Bódogot meglátta. Illetve nem is látta már egy idő után, szemébe ugyanis könny szökött.

- Tedd fel a Táviratot, Berta! - rendelkezett a megszólított. Lelkes hangú szöveget rögtönzött, úgy tűnt neki; vagyis hogy csupán Vörös Bertában bízott már meg, ugyanis elhaló hangon az ő fülébe mondta:

„ünnepi távirat valamint kommunista sürgöny az elvtársnak megláttuk pártos”

Ezek voltak utolsó szavai.

Meghallva őket, a megyei első titkár beleszólt beszédébe:

- Megláttuk, mire képes a szó, ha pártos. Elvtársaim, nemcsak egy nevet, hanem egy új falut is kaptatok fáradozásotoknak köszönhetően! Kishitűen ne a lábatok előtti romokra figyeljete, hiszen az Meglásd! Reménységetek megváltozott horizontotokba vessétek! Miként az Elvtárs szavai a lelkünkben léteznek, úgy Pártost is magatokban kell felépítenetek! Bódog elvtársat pedig - emelte magához a világбайnok első titkár a pehelysúlyú holtat - Bódog elvtársat magunkkal visszük, hadd hirdesse megyei szinten az Elvtárs gondolatainak igazát!

Vége

A szerző névjegye:

Gergely Tamás Brassóban született, 1952. augusztus 19-én. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen szerzett magyar-francia szakos tanári diplomát (1975). Mint egyetemi hallgató részt vett a Stúdió 51 színi mozgalmában; tanári pályára lépve, előbb Tamásváralján, majd Halmiban tanított, 1979-től az Ifjúmunkás művelődési rovatának és irodalmi mellékletének szerkesztője. 1987-ben elhagyta Romániát és Svédországban telepedett le, ahol könyvtáros. A Ceauşescu-diktatúra bukása után felvette a kapcsolatot szülőföldjével, újra bekapcsolódott az erdélyi irodalmi és művészeti életbe. Újra publikál romániai magyar nyelvű lapokban (Brassói Lapok, Látó, Szabadság, Romániai Magyar Szó, stb.). A stockholmi Egyetemes Magyar Képzőművészeti Egyesület (EMKES) munkáját is figyelemmel kíséri, ezen egyesület elsősorban az erdélyi és az Erdélyből elszármazott képzőművészek kiállításait támogatja. * Első írása az Utunkban jelent meg (1978), itt s a Korunk, Igaz Szó, Ifjúmunkás hasábjain szerepelt, közben az Igazság és Szatmári Hírlap azóta megszűnt ifjúsági oldalain (Fellegvár, Jelen) közölt. Mívesen szerkesztett és logikailag megfejtethető groteszk novelláiban a beat-nemzedék elidegenedettségét és csalódottságát fejezi ki, ötletessége mögött mély emberséggel s a dolgok művészi érzékelésével. Úttörő feladatokat vállal az internetes irodalom megteremtését célzó kezdeményekben: Café Kék Cenk, Café Stockholm-Torontó, Káfé, majd Káfé Főnix címen irodalmi-fotóművészeti portált szerkeszt, néhány éve Cseke Gáborral közösen. * Kötetei: *Módosítás* (novellák, történetek, Forrás-kötet, 1981); *Latorcza kontinens: a döbbenet egypercesei*. Marosvásárhely : Mentor, 1998. 88 p.; *Torokcsavar*: regény. Ill. Maurits Ferenc. Csíkszereda : Bookart, 2010. 238 p. *Bódog* c. satirikus kisregénye folytatásokban jelent meg április 23-augusztus 1 között a Romániai Magyar Szó 2005-ös évfolyamának Színkép mellékletében, majd a lap megszűnése miatt a 16. fejezettől már nem jelent meg. Teljes terjedelmében itt érhető el először.